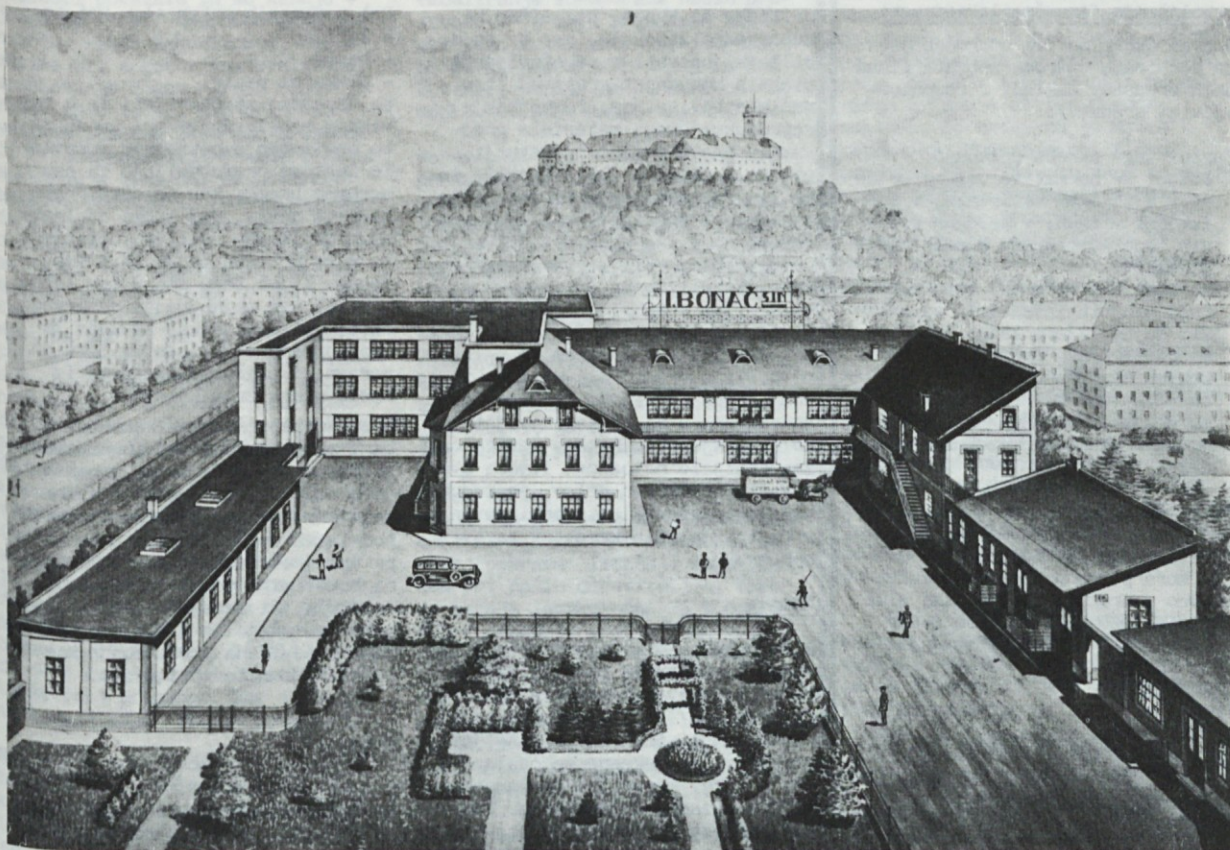

GLASILO KARTONAŽNE TOVARNE LJUBLJANA, IZDAJA DS DOV NAKLADI 2.800 IZVODOV. IZHAJA MESEČNO. UREJA UREDNIŠKI ODBOR: GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK: TATJANA ČERIN, TEHNIČNI UREDNIK: TATJANA ČERIN TISK KTL - TOZD KARTONAŽNA LJUBLJANA, ČUFARJEVA 16, UREDNIŠTVO: ODDELEK ZA SAMOUPRAVLJANJE IN INFORMIRANJE KTL, LJUBLJANA - ČUFARJEVA 16, TELEFON: 320-463. FOTOGRAFIJE: ČERIN, VIDEMŠEK, ARHIV

TAKŠEN JE BIL IZGLED KARTONAŽNE TOVARNE PRED II. SVETOVNO VOJNO (LEVO JE KOTNIKOVA ULICA)

PROGRAM UKREPOV...

Družbenoekonomski in tržni pogoji poslovanja so se v letošnjem nasproti lanskemu letu bistveno zaostrili in tudi zožali. Povpraševanje po naših izdelkih upada, konkurenca pa se povečuje tako na domačem kot na tujih tržiščih. Skratka, naša ponudba bistveno presega povpraševanje. Na nabavnem tržišču pa imamo obratni pojav.

Večina naših dobaviteljev ima velike izvozne obveznosti, primanjkuje pa jim že tudi uvoznih surovin. Zato je njihova ponudba na domačem trgu manjša od povpraševanja. Posledica tega je, da z nekaterimi materiali nismo oskrbovani pravočasno in v potrebnih količinah, dimenzijah ter kakovosti.

Zaradi navedene tržne situacije na tujih tržiščih, in zaradi notranjih objektivnih ter subjektivnih vzrokov, ne dosegamo plana izvoza. Poleg tega pa se je zmanjšala naša udeležba na ustvarjenem deviznem prilivu od 65 % na 24 %. Posledica tega je, da nam primanjkuje deviznih sredstev za uvoz najnujnejših materialov, rezervnih delov in opreme.

Za večino naših temeljnih organizacij pa predstavlja velik problem tudi nivojska in časovna neuskkljenost med nabavnimi in prodajnimi cenami. Medtem, ko so naši dobavitelji pričeli s povečevanjem cen že v zadnjem tromesečju prejšnjega leta, so naše temeljne organizacije dobile družbeno soglasje za povečanje cen šele proti koncu meseca maja letošnjega leta. Poleg tega pa se je nivo nabavnih cen bistveno povečal v primerjavi s povečanjem nivoja prodajnih cen, torej škarkarje med nabavnimi in prodajnimi cenami se zapirajo.

Navedeni pojavi in tudi vrsta notranjih objektivnih ter subjektivnih vzrokov, imajo za posledico, da v DO ne dosegamo planiranega obsega proizvodnje, prodaje, dohodka in akumulacije ter produktivnosti dela. Ravno nedoseganje plana akumulacije pa je glavni vzrok, da se nam je tekoča finančna likvidnost v letošnjem letu bistveno poslabšala.

Navedeni in drugi zaostreni in zoženi pogoji poslovanja ter ne-

doseganje planiranih poslovnih rezultatov so narekovali potrebo po sprejemu posebnih poslovnih, organizacijskih, kadrovskih in drugih ukrepov, s katerimi bi zustavili negativne trende in izboljšali poslovne rezultate. Tako so vse TOZD, DS SS in DO sprejeli posebne ukrepe za poslovanje v zoženih in zaostrenih pogojih in za izboljšanje poslovnih rezultatov. Tri TOZD in to Kartonažna, Kartonaža in Valkarton pa so se zaradi zelo majhne dosežene akumulacije odločili za uvedbo predsanacijskega postopka oziroma za preventivno sanacijo.

Ukrepi DO, ki jih je sprejel delavski svet delovne organizacije na svoji seji dne 9.9.1982 in večino ukrepov TOZD je usmerjeno predvsem v:

- povečanje obsega proizvodnje in prodaje,
  - zmanjševanje materialnih stroškov poslovanja,
  - povečanje učinkovitosti živega dela,
  - izboljšanje finančne likvidnosti.
- Iz programa ukrepov DO naj posebej

upozorimo na ukrep 8.3., ki določa vlogo delovne skupnosti skupnih služb v uresničevanju navedenih ukrepov TOZD in DO.

Ta ukrep določa:

"DS SS sprejme takšen program ukrepov, ki bo zagotavljal uresničitev tega programa ukrepov (to je programa ukrepov DO) in programov ukrepov TOZD. Sektorji DS SS pa sprejmejo programe dela s katerimi se zagotovi uresničevanje programov ukrepov DO, TOZD in DS SS ter programov preventivne sanacije navedenih TOZD".

V tem prispevku ni mogoče podrobno navesti vseh sprejetih ukrepov, zato podajamo le povzetek najpomembnejših.

Preventivna sanacija treh TOZD

DS TOZD Kartonažna, Kartonaža in Valkarton so sprejele sklep, da uvedejo postopek preventivne sanacije in da do 15.10.1982 izdelajo program preventivne sanacije. Za izdelavo programa so imenovane delovne skupine sestavljene iz ustreznih strokovnih delavcev TOZD in DS SS. Za vodje delovnih skupin so bili imenovani direktorji navedenih TOZD. Za organizacijo uresničevanja programov preventivne sanacije so DS TOZD zadolžili vse vodilne in vodstvene delavce, za izvajanje programov pa vse delavce TOZD.

Obseg proizvodnje in prodaje

Ukrepi DO na tem področju določajo predvsem naslednje:

- Obseg proizvodnje in s tem prodaje na domačem in tujem tržišču mora značati v drugem polletju vsaj 42.000 ton proizvodov.
- Letni plan izvoza je uresničiti 100 %.
- S prestrukturiranjem proizvodnje iz dohodkovno manj na dohodkovno bolj donosne proizvode doseči, da bo povprečna prodajna vrednost kg proizvodov za DO znašala v drugem polletju 53,00 din.
- Z uresnitvijo navedenih ukrepov bi znašala fakturirana realizacija v drugem polletju 2,226 milijonov din.

Zmanjšanje materialnih stroškov poslovanja

Delež stroškov materiala se je v letošnjem nasproti lanskemu polletju povečal od 56,2 % na 67,2 % torej za 11 strukturnih %. Navedeno povečanje deleža pa izhaja iz naslova večjega povečanja nivoja nabavnih nasproti povečanju nivoja prodajnih cen in iz naslova manj racionalne porabe materiala.

Zaradi navedenega so ukrepi usmerjeni v zadrževanje nivoja nabavnih

(nadaljevanje na 2. str.)

PROGRAM UKREPOV...

(nadalj. s 1. strani)

cen oziroma iskanje čim racionalnejših nabavnih rešitev ter v zmanjševanje potroškov materiala. Ukrepi določajo, da moramo izkoristek materiala povečati od 86,4 % v prvem na 87,4 % v drugem polletju. Navedeno izboljšanje iz koristka bomo dosegli:

- z zagotavljanjem materiala čim ustrežnejše kakovosti, dimenzij in gramatur,
- s čim racionalnim izkoriščanjem odrezkov za ustrezne proizvode,
- z izboljšanjem tehnoloških normativov porabe (izrabe površin itd.),
- z zmanjšanjem proizvodnega izmeta polproizvodov in proizvodov,
- s sprotnim ugotavljanjem in analiziranjem potroškov materiala med tehnološkimi in proizvodnimi normativi in s sprejemanjem ustreznih varčevalnih ukrepov,
- s točnim ugotavljanjem proizvedenih količin v fakturnih enotah mere in s fakturiranjem teh količin,
- z ukrepi za zmanjšanje poškodb pri manipulaciji materiala, polproizvodov in proizvodov,
- z racionalnejšo izvedbo transportne embalaže proizvodov, in z drugimi varčevalnimi ukrepi na področju porabe osnovnega in pomožnega materiala.

Program ukrepov določa iz družbenoekonomskih in strokovnih razlogov skrajno racionalizacijo porabe vseh vrst energije. Zato se mora za vse pomembne pretvornike (porabnike) energije določiti optimalne nazivne moči in določiti racionalne normative porabe, nato pa sprejeti konkretni program dela za varčevanje in racionalizacijo porabe energije.

Nadalje program ukrepov določa, da TOZD in DS SS poglobljeno analizirajo vzroke povečanja še vseh drugih nesestavljenih (elementarnih) in sestavljenih (agregatnih) stroškov proizvodnje in poslovanja ter sprejmejo konkretne ukrepe za zmanjševanje oz. zaustavitev naraščanja.

Povečanje učinkovitosti živega dela

Delež bruto osebnih dohodkov v celotnem prihodu se je od 14,6 % v lanskem polletju povečal na 15,0% v letošnjem polletju, čeprav vsi kazalci kažejo na zmanjševanje poslovnih rezultatov. Zato program določa vrsto ukrepov za povečanje učinkovitosti živega dela in uskla ditev sredstev za osebne dohodke s poslovnimi rezultati.

Program ukrepov med drugim določa:

- Izplačila sredstev za osebne dohodke je do konca leta uskladiti z družbenim dogovorom in resolucijo.
- Takoj uvesti postopek za spremembo in dopolnitev vseh tistih samoupravnih in drugih aktov, ki urejajo področje motivacije in stimulacije delavcev predvsem pa delitev osebnih dohodkov. V njih je vgraditi osnove in mehanizme ter druge mehanizme in ukrepe, da bodo delavci dejansko prejemali osebne dohodke v skladu z rezultati svojega dela merjenega s količino, kakovostjo in gos podarnostjo.
- Ustaviti novo zaposlovanje delavcev, ki ni pokrito s povečano proizvodnjo in povečanjem produktivnosti.
- ukiniti opravljanje tistih del in nalog, ki niso več nujno po-

trebna in organizirati izvajanje tistih del in nalog, ki so nujno potrebna z ozirom na spreminjene družbenoekonomske in tržne razmere ter uresničevanje dolgoročnega programa družbenoekonomske stabilizacije.

- Za uresničitev ukrepov navedenih v prejšnjem in predhodnem odstavku je izvesti organizacijsko in kadrovsko prestrukturiranje v TOZD, DS SS in v DO kot celoti, delavce pa za nova dela in naloge ustrezne prekvalificirati in strokovno funkcionalno usposobiti.

Izboljšanje finančne likvidnosti

Glavni ukrep na tem področju je, da se poraba oziroma uporaba finančnih sredstev uskladi z razpoložljivimi sredstvi.

Zaradi tega ukrepi določajo:

- Določi se normative vezave sredstev v zalogah materiala, v proizvodnji v teku, v zalogah gotovih izdelkov in pri kupcih naših izdelkov.
- Naročanje (pričetek) vseh novih, tudi manjših investicij se ustavi. Nujne izjeme lahko odobri koordinacijski svet.
- Dokler se ne normalizira finančna likvidnost, se ustavi plasma sredstev v skupne naložbe v druge organizacije združenega dela.

Poleg navedenih je sprejeto še vrsto drugih ukrepov za izboljšanje finančne likvidnosti, ki pa jih mora posebna finančna služba skupno z drugimi strokovnimi službami in TOZD konkretizirati ter organizirati njihovo izvajanje.

ZAKLJUČEK:

Prepričani smo, da so sprejeti ukrepi realni in izvedljivi seveda, če se bomo vsi delavci DO KTL s polno odgovornostjo in zavzetostjo vključili v proces njihovega izvajanja.

Vsako izvajanje aktivnosti pa potrebuje tudi izkušnje in spodbude zato predlagamo, da bi v vsaki številki našega časopisa delavci TOZD in DS SS objavljali svoje prispevke o uspehih, ki so jih dosegli in o problemih na katere zadevajo v procesu uresničevanja programa ukrepov.

Karel Primožič

KATALOG OB 85. LETNICI KTL

V sredini septembra je izšel nov barvni katalog naše delovne organizacije. Na 30 straneh je v tekstu in slikah predstavljen razvoj KTL, proizvodni program in pomembnejši detajli iz proizvodnega procesa, doseženi količinski rezultati, rast zaposlenosti, itd.

Katalog seznanja našega kupca z obsegom in možnostjo proizvodnje ter skrbjo za kvaliteto proizvodov. Namenjen je domačim in tujim kupcem. Stiskan je v nakladi 2500 izvodov, od tega 1000 v slovensko srbski izdaji in 1500 v angleško nemški.

Zelo oblikovno uspel in kvalitetno izdelan katalog je pomemben prispevek k nadaljnji uveljavitvi naše delovne organizacije na domačem in na inozemskih tržiščih.

Janez Sedej

KAKO NABAVLJAMO IN PRODAJAMO?

Vse, v preteklem letu ugotovljene značilnosti neurejenega delovanja tržišča na področju nabave in prodaje, se nadaljujejo še z večjo intenziteto tudi v tekočem letu. Povpraševanje bistveno presega po nudo osnovnih surovin, reprodukcijskega in pomožnega materiala, spoštovanje dogovorov in sklenjenih samoupravnih sporazumov se slabša, cene so se do zamrznitve konceem julija oblikovale predvsem za repro in pomožni material ter energijo in to iznad resolucijskih predvidevanj. Pogojevanje deviznih plačil za domače surovine in repro material, ki je novejši način

pritiska na kupce, nas sicer ni neposredno zadevalo, smo se pa morali vključevati v zagotavljanje uvoznih komponent proizvajalcem našim dobaviteljem. Pomanjkanje reprodukcijskega materiala predvsem v predelovalni industriji povzroča zastoje v proizvodnji in vpliva na zmanjšanje porabe naših izdelkov - embalaže, kar ima neposreden vpliv na naše pridobivanje ustreznih naročil v planiranem obsegu. Naša izvozna prizadevanja, ki smo jim v tem letu dali poseben poudarek moramo označiti kot začetna, saj so to v glavnem le enkratni posli z večjim ali manjšim izgle dom, da se razvijejo v dolgoročno sodelovanje, ki bi zagotavljalo izpolnjevanje planiranega izvoza oz. zagotavljalo na osnovi izvoza uvoz opreme, rezervnih delov, reprodukcijskega materiala in odplačevanje v tujini najetih kreditov za uvoz opreme.

Nabava

Naša delovna organizacija že dolgo vrsto let posveča posebno skrb odnosom z dobavitelji. V ta namen imamo izdelano strategijo nastopa in povezovanja, izbire dobaviteljev in predvidene ukrepe za odklanjanje rizikov prevelike odvisnosti od posameznega dobavitelja. Tudi naša dosedanja in predvidena sovlaganja v razširitev proizvodnje pri naših dobaviteljih so usmerjena v trajno zagotavljanje potrebnih reprodukcijskih materialov in skupno planiranje razvoja. Kljub odstopanjem od dogovorjenega obsega sodelovanja na osnovi medsebojnih samoupravnih sporazumov ugotavljamo, da bi bila brez teh povezav naša oskrba absolutno slabša, proizvodnja pa bistveno bolj motena. Kot dokaz lahko navedemo primer, kjer smo zaradi nepovezanosti (nis bili sovlagatelji) s Paipirnico Večve, ob prvem povečanju njihovega izvoza, kot dolgoletni kupci popolnoma izpadli, saj so oskrbovali le svoje sovlagatelje. V splošnem pomanjkanju reprodukcijskega materiala, ki je posledica povečanega izvoza izdelkov nižje stopnje izdelave, so se na trgu pojavili še primeri republiškega zapiranja, povezovanja v reprovrigah, v katere pa se mi kot predelovalci ne moremo vključevati in pogojevanje devizne participacije.

Oskrbo naših proizvodnih temeljnih organizacij v tem letu ne smemo ocenjevati samo skozi nabavljene količine, saj te bistveno ne odstopajo od planskih ampak tudi s pravočasnostjo nabav, sortiranostjo, ustreznostjo vrst materiala in formatov, kvaliteto, stroškov nabave, koriščenja najoptimalnejših transportnih storitev, vezave obratnih sredstev itd. Z upoštevanjem vsega navedenega

ugotavljamo, da smo zaradi neizpolnjevanja pogodbenih obveznosti s strani naših dobaviteljev nabavljali tudi manj ustrezen reprodukcijski material, ga odvezemali v večjih količinah v času, ko je bilo na razpolago. Več kot naštetih primerov pa je bilo nabav zadnji trenutek, z ogromno prizadevnosti in požrtvovalnosti delavcev nabavne službe. Pri tem moramo omeniti tudi neustrezno vodene evidence nad stanjem materiala v naših skladiščih, kar povzroča dodatne napore in povečuje riziko pomanjkanja ustreznega materiala.

Del pomembnih materialov kot so:

- lepila,
  - barve,
  - plakatni papir
- pa uspevamo zagotavljati le z deviznim sodelovanjem pri uvozu za to proizvodnjo potrebnih surovin. Te zahteve predstavljajo za nas ogromno breme, ker ne ustvarjamo zadosti deviz, saj lahko od lastnega deviznega priliva koristimo za naše potrebe le 24,24 % vseh deviz. Kljub temu smo v tem letu uvozili vse najnujnejše rezervne dele, vplačali nekaj avansov za uvoz opreme v naslednjem letu in poravnali prispele anuitete iz naslova deviznih kreditov.

Pred nami je še uvoz kartonov in barv za novo proizvodnjo embalaže za tekočino. Tudi za ta program iščemo rešitve, da v največji meri zmanjšamo uvozno komponento. Neobhodni del uvoza (celulozo in barve) pa bomo reševali v povezavi z našimi bodočimi kupci - porabniki te embalaže, ki sedaj to embalažo v celoti uvažajo in jim predstavlja naša predvidena proizvodnja bistveno razbremenitev pri uvozu.

Prodaja

Visoka konjunktura, ki je trajala zadnji dve leti je začela upadati že v lanskem zadnjem tromesečju. V tem letu sicer povpraševanje na do mačem trgu vztrajno pada, vendar ima tu tržišče selektiven pristop. Prvi znaki resnejšega umirjanja povpraševanja so opazni preko:

- povečanih zahtev v kvaliteti izdelkov,
- manjših pa pogostejših naročil,
- zahtevanih krajših dobavnih rokov
- večjih primerjav cen med ponudniki
- povečane konkurence,
- pritiskov na ugodnejše prodajne pogoje (plačilni roki, plačilo prevoza ...)

Za tekoče leto ugotavljamo, ob manjših nihanjih, še razmeroma dobro zagotavljanje naročil, ki pa je bilo resno ogroženo v programu valovite embalaže, predvsem zaradi slabe kvalitete. Ta je bila posledica tako slabih vhodnih surovin (neustreznost embalažnih papirjev), kot tudi neustreznega sortiranja in same proizvodnje. Na tem programu lahko neposredno ugotavljamo, da je konjunktura razrednotila kvaliteto in poslovnost, kar se nam v tem letu večkratno mašuje.

Visoko povpraševanje in naša lagodnost sta verjetno kriva, da v zadnjih letih nismo uspeli pripraviti in ponuditi tržišču nobenega pomembnejšega proizvoda ali celo novega programa. Zadovoljili smo se z

(nadaljevanje na 3. str.)

KAKO NABAVLJAMO IN PRODAJAMO?

(nadaljevanje z 2. str.)

enostavnejšimi že utečenimi izdelki, ob maksimalnem izkoriščanju tržnega stanja in galopa inflacije. Tudi po večkratnih poskusih določeni izdelki tržno niso zaživel za radi neustrezne funkcionalnosti, ob tem pa smo istočasno vztrajno siro mašili proizvodni program, brez vsakršne strokovne utemeljitve. Takemu vedenju in načinu mišljenja je bila podrejena tudi prodaja, ki se ni uspela odtrgati od klasič nih oblik ponudb in pridobivanja kupcev.

Zaradi zmanjšane povpraševanja in nastopa konkurence so se naše slabosti pokazale in se kažejo v najslabši sliki. Nespoštovanje osnovnih tržnih zakonitosti, kot so stalna oz. dogovorjena kvaliteta, spoštovanje dogovorjenih dobavnih rokov ipd. je pri nas prisotno v velikem obsegu. Zato smo pristopili k reorganizaciji v komercialnem sektorju z namenom, da povežemo nabavo, prodajo in izvozno-uvozno dejavnost. Preko usmerjanja in koordinacije nabave in prodaje moramo najti nove uspešnejše poti in načine obdelave trga in vključitve temeljnih organizacij v razmišljanje, da smo mi zaradi trga, da nam trg neizprosno diktira naše ravnanje, in če že hočemo tudi izloča nesposobne. Da navedbe niso samo deklarativne, nam kažejo doseženi poslovni rezultati. Ugotavljamo, da so se vsi problemi, ki smo jih zaznavali pa boječe pristopili k njihovu reševanju pred nastopom konjunkturalne pokazali v še mnogo bolj drastičnem obsegu takoj, ko je prišlo do prve prerezopreditve delodohodka med papirnicami in papirno predelovalno industrijo (korekcija cen 19.6. oz. 1.10.81) s tem, da je v naši delovni organizaciji to še bolj prisotno, ker vztrajamo na čedalje ožjih starih programih.

Naš proizvodni program v glavnem temelji na individualnih naročilih kupcev, zato je oscilacija ponudb in povpraševanja velika. Ker je porabnik naših proizvodov, skoraj vsa predelovalna industrija, se z oscilacijami povpraševanja stalno srečujemo, kar zahteva:

- poznavanje prodajnega trga,
- hitro prilagajanje tržnim razmeram,
- fleksibilnost v proizvodnji,
- dolgoročno pogodbeno sodelovanje,
- spremljanje poslovanja pri kupcih,
- proučevanje konkurence.

Proizvodni program TOZD je naravnano na proizvodnjo za posameznega kupca. To zahteva povezavo med proizvajalci surovin in reprovromateriala in končnim porabnikom. S poznavanjem potreb, proizvodnje in postopkov pakiranja oz. uporabe naših proizvodov, je možno doseči trajno poslovno povezanost tudi s tehnologijo embalažiranja končnih izdelkov, tako da predlagamo nabavo pakirnih avtomatov, sodelujemo pri njej ali pa so pakirni stroji celo naša last.

Proizvodni programi morajo biti kompletni, ali pa moramo v naši prodajni politiki usmerjati dopolnitev asortimenta z dobavitelji, ki nam niso neposredno konkurentni. S takim pristopom bi prihajalo do dogovorjene delitve programa proizvodnje, kjer bi naša proizvodnja predstavljala osnovne in zahtevnejše izdelke, konkurenci pa bi prepuščali normalno rast in razvoj v programih, iz katerih bi se mi po-

stopoma z uspešnim razvojem umikali

Začeti moramo tudi z novimi prodajnimi metodami, v katere so vključene tudi številnejše prodajne storitve kot npr.: servisne službe, inženiringi, dobavni roki, kreditiranja itd. To so v bistvu določene ugodnosti, ki jih DO daje kupcu zato, da pospešuje svojo prodajo. V KTL ustanovljamo embalažni inženiring, ki bi moral biti, kot kvalitativno višja oblika ponudbe, velik doprinos k pospeševanju prodaje. Širjenje obsega prodaje in kroga kupcev temelji na nudenju uspešnejših rešitev embalažiranja in uporabe naših proizvodov. To mora prinašati koristi tako kupcu kot nam, istočasno pa ni neposreden napad na konkurenco, vendar pa cenovno oz. dohodkovno lahko mnogo uspešnejše.

Povezanost proizvodne tehnologije, predelave papirja in kartona, s pakirnimi linijami porabnikov naših izdelkov, bi nam zagotavljala pri masovnih porabnikih stalno potrošnja in eliminirala pritisk tistih konkurenčnih proizvajalcev, ki se vključujejo s svojimi izdelki predvsem z nižjimi cenami, in dvomljivo kvaliteto, to pa pomeni, da bi vezali nase tiste kupce, ki so sedaj nesigurni kot stalni odjemalci. To je eden od pomembnejših načinov pospeševanja prodaje.

Glede na to, da so bile spremembe naših cen potrjene na Skupnosti za cene SR Slovenije v odstotku, ki komaj pokriva letošnje korekcije cen pri naših dobaviteljih, tako da ostaja lansoletna 25 % podražitev osnovnih vrst kartonov in papirjev še v naprej samo naš materialni strošek, je potrebno voditi tako politiko cen, da bomo na trgu konkurenčni, pri čemer pa ne moremo gledati na konkurenco samo skozi ceno, ampak tudi skozi dobavne roke, kvaliteto itd.

Nujno moramo pristopiti k prestrukturiranju proizvodnje od nizkoakumulativnih izdelkov k akumulativnejšem proizvodnem programu, s katerim bi ob nebitveno povečanem obsegu proizvodnje dosegli večjo akumulacijo.

Izdelati moramo tudi ekonomsko propagandni koncept. Glede na značaj proizvodnje odpadejo klasične oblike medijske propagande. Kljub vsemu pa je potrebno na tem področju narediti kvalitativen premik naprej od sedanjega stanja, ko je celotna ekonomska propaganda usmerjena le na nastop na sejnih, v širše oblike komuniciranja s potrošniki (oglasila in članki v strokovnih revijah itd.)

Naša primarna naloga pa je doseči planirani znesek izvoza, ki je sicer bistveno večji od doseženega v preteklem letu, toda glede na naše potrebe in družbeno ekonomsko usmeritev vsekakor šele v fazi resnega toda začetnega pristopa. Zato bomo podali podrobnejšo usmeritev in opisali probleme in uspehe na tem področju v naslednji številki Glasila.

Jože Kirm

USTANOVITEV MEŠANEGA PODJETJA NA MALTI

Uvodoma želim podati nekaj splošnih družbenopolitičnih, ekonomskih in gospodarskih podatkov o Republiki Malti. Leži v središču Sredozemskega morja ter obsega otoke Malto, Gozo, Comino ter še dva neobljudena skalnata otočka. Skupna površina državnega ozemlja je 315 km². Podnebje je tipično mediteransko - vlažne in blage zime. Strateška pomembnost Malte je dajala stoletja tej skupini otokov in prebivalstvu posebno politično, kulturno, civilizacijsko in gospodarsko obeležje.

Malteška politična odvisnost datira od cca. 200 let pred našim štetjem, od začetka 19. stoletja dalje pa je bila britanska kolonija. Neodvisnost je pridobila 1964. leta. Od 1974. leta je bila neodvisna država v okviru Commonwealtha, od tedaj pa je Malta republika. Notranja politična ureditev Malte je osnovana na principih zahodne demokracije. Malta pripada svetu neuvrčenih držav. Ocene števila prebivalstva na Malti so zelo različne, vendar se gibljejo med 305 tisoč do 327 tisoč.

Za Maltežane je karakteristična velika ekonomska emigracija, zlasti iz slabo donosnih sektorjev kmetijstva in ribištva. Od leta 1975 dalje se pojavlja proces vračanja emigrantov, kar je pomemben adut za gospodarstvo politiko sedanje vlade, za gospodarstvo samo pa pomeni dotok delovne sile, vajene delovnih pogojev v razvitih državah.

Okrog 40% prebivalstva živi v mestih. Glavno mesto države je Valleta, mesto z največ prebivalci pa je Sliema, ki je v neposredni bližini Vallete.

Uradni jezik je malteščina, ki je nastala iz semitskih arabskih jezikov in kartežanščine ter vsebuje tudi mnogo italijanskih besed. Kot drugi jezik uporabljajo angleščino.

Plačilno sredstvo je malteški funt. Malta ima dobro urejen bančni sistem.

Za Malto je predvsem značilno, da želi izkoristiti prednosti svojega strateškega položaja. Njen cilj je, da postane most med Evropo, Severno Afriko in Srednjim Vzhodom. Kot majhna država z nizko absorpcijsko močjo domačega tržišča, usmerja industrijski potencial v proizvodnjo za izvoz.

Z namenom, da čimprej uresniči svoje gospodarske cilje je Malta na stečaj odprla vrata tujim investitorjem. Ta politika je imela nesluten uspeh, saj je bilo v zadnjih letih osnovanih preko 180 industrijskih enot z raznovrstnimi proizvodnimi programi.

Dobri politični odnosi med Malto in Jugoslavijo se ne odražajo dovolj v rezultatih gospodarskega sodelovanja, ki je bilo do leta 1978 omejeno le na blagovno menjavo. Šele takrat smo prešli na razvitejšee oblike sodelovanja, za katere je v zadnjem času večji interes.

To so osnovni podatki o Republiki Malti, v nadaljevanju pa bom podala razloge, ki so vzpodbudili

DO KTL - TOZD Kuverta, za ustanovitev mešanega podjetja na Malti.

Najprej je potrebno pojasniti kaj pomeni izraz mešano podjetje. To je podjetje, ki je ustanovljeno v obliki soudeležbe jugoslovanskih in tujih partnerjev.

TOZD Kuverta se je kot eden največjih proizvajalcev poslovnih kuvert pričela zanimati za možnost plasmaja svojih proizvodov na tujih tržiščih šele leta 1980, vendar je že v naslednjem letu ustvarila izvoz v vrednosti 10% svoje proizvodnje. V naslednjih letih beleži še hitrejši razvoj in izvoz, vendar pa je pri tem omejena s proizvodnimi kapacitetami, ki ne zadostujejo niti za kritje domačih potreb, še manj pa za povečano povpraševanje na tujih tržiščih.

Izvoz je usmerjen v Saudsko Arabijo, Kuvajt in Malto. Možnosti prodaje v teh deželah so velike, vendar jih TOZD Kuverta kot je že omenjeno, s sedanjimi proizvodnimi kapacitetami ne more izkoristiti.

Ker se v DO KTL zavedamo, da je potrebno izkoristiti tehnološke prednosti TOZD Kuverta, smo sprejeli ponudbo malteškega partnerja firme Golden Gate za ustanovitev mešanega podjetja za proizvodnjo kuvert in papirne konfekcije iz imenom SUNRISF PAPER CONVERTING Ltd. Ustanovljamo ga DO KTL - TOZD Kuverta, Polikem Trgovina - TOZD Kemija Impex v sodelovanju z malteško firmo Golden Gate.

Ustanovitev mešanega podjetja na Malti bo nudila DO KTL številne prednosti, saj je Malta članica EGS in je njen izvoz v te dežele prost carine oziroma so le-te bistveno nižje kot na uvoženo blago iz Jugoslavije. Hkrati pa so arabske dežele priznale Malti poseben status tako, da Malta v teh deželah uživa posebne ugodnosti. Z ustanovitvijo mešanega podjetja pa bodo dosežene še naslednje prednosti:

- širša proizvodna osnova,
- znižanje stroškov proizvodnje,
- povečana proizvodnja in zadovoljevanje povpraševanja doma in v tujini.

Vse povedano kaže na to, da bo DO KTL - TOZD Kuverta s proizvodnjo v mešanem podjetju izpolnila svojo ponudbo in s skupno proizvodnjo postala pomemben dobavitelj poslovnih kuvert na mednarodnem trgu.

Dodati je tudi potrebno, da mešano podjetje še ni ustanovljeno, vendar je v fazi ustanavljanja. Tečejo namreč že vsi postopki v zvezi z ustanovitvijo, tako v republiških kot v zveznih upravnih organih. Svetovanje, potrebne informacije in pomoč v zvezi z ustanavljanjem mešanega podjetja na Malti pa nam je nudil Center za proučevanje sodelovanja z deželami v razvoju v Ljubljani.

Manja P. Godler

KAKO ŽIVIJO IN DELAJO DELAVCI "TOZD "VALKARTON"

Temeljna organizacija Valkarton Logatec je bila v glasilu obširnejše predstavljena v lanskem letu, ko je praznovala svojo deseto obletnico obratovanja. V teh desetih letih je postala ena izmed največjih proizvajalk in predelovalk valovitega kartona v Jugoslaviji, v zadnjem času pa svoje izdelke plasira tudi na tuje tržišče, kar je nekoliko težje, saj je vsem poznano s kakšno konkurenco se srečujejo naša podjetja na tujem tržišču. V letošnjem letu načrtujemo 38.800 ton tržne proizvodnje, kar je manj kot v prejšnjem letu, vendar pa je to realen plan glede na razmere na domačem tržišču. Povprečna stopnja rasti obsega proizvodnje naj bi do konca srednjeročnega obdobja znašala 5,2%, tako da bi TOZD v letu 1985 izdelala skoraj 50.000 ton valovitega kartona. Celotni prihodek se bo tako v petih letih povečal za 29% in bo znašal 150 starih milijard dinarjev.

V letošnjem letu se v TOZD srečujemo z obilico problemov. Motnje v odvijanju proizvodnega procesa zaradi pomanjkanja surovin, premajhna razpoložljiva devizna sredstva za uvoz rezervnih delov in surovin, motnje v preskrbi z energijo in drugo so vplivale na zmanjšanje proizvodnje. Takšna gibanja so vplivala tudi na naše dobavitelje, na pomanjkanje nekaterih vrst in kvalitet repromateriala, na nihanje in upadanje povpraševanja po nekaterih naših izdelkih, kar je vplivalo na obseg proizvodnje in na dosežene finančne rezultate. Zaradi pospeševanja izvoza in omejevanja uvoza je povpraševanje po surovinah in reprodukcijskih materialih bistveno presežilo ponudbo le-teh, kar pa je znatno vplivalo na kvaliteto repromaterialov in s tem tudi na kvaliteto končnih izdelkov. Vsi ti zaostreni družbeno-ekonomski in tržni pogoji poslovanja se kažejo še v pomanjkanju denarnih sredstev za investicije in financiranje tekočega poslovanja.

Nabavne cene osnovnih surovin in repromateriala so bile oblikovane v skladu z veljavnimi predpisi, vendar je kljub temu prihajalo do povečanja materialnih stroškov, kar je posledica spremenjenih kvalitet in zmanjšanja asortimenta izdelkov pri dobaviteljih. Na povečanje materialnih stroškov v primerjavi s istim obdobjem preteklega leta je vplivala tudi podražitev materialov v zadnjem četrtletju 1981, ki pa je nismo, glede na veljaven sistem oblikovanja cen, prenesli v cene naših proizvodov.

Ravno tako ugotavljamo bistven porast stroškov pri gorivih in storitvah prevoznikov, električni energiji inp.

Za prvo polletje je veljala sprejeta politika oblikovanja cen, ki nam je onemogočila vsakršno korekcijo vse do konca meseca maja. Spremembe cen so bile nato usklajene na Splošnem združenju papirne industrije pri Gospodarski zbornici Slovenije in potrjene na Skupnosti za cene SR Slovenije v odstotku, ki je pokrival komaj letošnjo korekcijo cen pri naših dobaviteljih, tako da je ostala lanskeletna podražitev osnovnih vrst kartonov in papirjev samo naš materialni strošek.

Na trgu se opaža postopno zmanjševanje poteb po embalaži ob istovremnem povečanju zahtev do kvalitete. Vedno bolj je problematična kvaliteta dobavljenih materialov (odstopanje od gramatur, previsoka vlaga, razslojevanje pri dvoplastnih papirjih), kar povzroča zastoje v proizvodnji in vpliva na uporabnost embalaže ter onemogoča izvoz. Slaba kvaliteta naših izdelkov, delna nesigurnost dobav, nespoštovanje dogovorjenih rokov in zahtev kupcev v preteklem letu je vzrok, da so si kupci v glavnem poskušali dopolnilne dobavitelje, to pa je zmanjšalo naročanje pri nas. Delno je na manjše povpraševanje vplivala tudi manjša proizvodnja pri naših kupcih zaradi težav pri njihovi proizvodnji.

Mesec september je prvi mesec v letu v katerem je operativni plan proizvodnje manjši od dinamičnega plana. Zmanjšanje operativnega plana je po eni strani posledica že omenjenih težav, ki nastopajo na tržišču, po drugi strani pa manjši odvzem plošč valovitega kartona naših temeljnih organizacij. Plan je tako za 485 ton manjši od dinamičnega kar pomeni, da se bo povečal tudi razkorak med skupno doseženo realizacijo letošnjega leta in postavljenim dinamičnim planom. Obrat predelave valovitega kartona je sicer obdržal dinamični plan, vendar je težko pričakovati stoodstotno realizacijo glede na to, da primanjkuje naročil in ustreznih papirjev na posameznih širinah in kvalitetah.

Vsi naštetih problemi imajo za posledico tudi povečanje izmeta, ki je glede na prejšnje leto večji v povprečju za cca 1,5%, ravno tako pa ne dosegamo planirane fizične produktivnosti dela ob skoraj enakem številu zaposlenih. Za letošnje leto smo planirali 56,07 kg proizvodov na uro, vendar je dosežena fizična produktivnost dela precej nižja - približno 52 kg na uro, v lanskem letu pa je bila v enakem obdobju celo 58 kg na uro.

Zastoji v proizvodnji so se povečali tako v obratu proizvodnje, kot v obratu predelave valovitega kartona. Procentualno gledano je najmanjše povečanje zastojev na kartonskem stroju II in sicer za 3,5%, medtem ko se zastoji kartonskega stroja I povečali približno za 40%. Predelovalni stroji so glede na prejšnje leto stali za 30% več. Jasno je, da je ob

takem povečanju zastojev (pomanjkanje lepila, okvare, pomanjkanje naročil ...) nemogoče normalno dosegati zastavljene cilje oz. količinski plan.

Število zaposlenih je v letošnjem letu konstantno nižje kot v letu 1981, s tem da je bilo ob polletju enako, v mesecu juliju oz. avgustu pa se je zmanjšalo na 399 zaposlenih delavcev.

To so glavni kazalci poslovanja naše temeljne organizacije, s tem da v preostalih mesecih letošnjega leta ne pričakujemo bistvenega izboljšanja stanja na tržišču in tako tudi našega poslovanja.

Na samoupravnem področju je bilo v zadnjih mesecih čutiti zmanj-

šanje aktivnosti, tako v delovanju samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij, kar je posledica letnih dopustov. Po predhodni obravnavi smo na referendumu sprejeli Pravilnik o reševanju stanovanjskih potreb delavcev, v javni obravnavi pa je pravilnik o delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, kajti še vedno smo ena od redkih temeljnih organizacij, v okviru delovne organizacije, ki ni prešla na nov sistem nagrajevanja. Na nov sistem nagrajevanja naj bi predvidoma prešli z novim letom, vendar je potrebno predhodno uskladiti in urediti vse akte, ki so povezani s samim pravilnikom.

Če lahko ugotavljamo dokajšnjo aktivnost Osnovne organizacije sindikata, potem ne moremo tega trditi za mladinsko organizacijo, ki nikakor ne more zaživeti in delati v taki meri kot bi morala. O delovanju mladinske organizacije je bilo veliko povedanega, toda konkretnih rešitev ni in najverjetneje bosta morali OO ZK kot OOS, seveda ob pripravljenosti mladincev, skupno poiskati rešitev iz "mladinskega mrtvila". Res je, da športna sekcija aktivno deluje, toda mladinska organizacija kot družbenopolitična organizacija ni le športno društvo. Dopustniško obdobje je v glavnem za nami (delavci smo letovali v devetih počitniških prikolicih, na Cresu, Fiesi in Veliki planini), pred nami pa so še dobri trije meseci in leto bo okoli. Upamo, da bomo ob pomoči vseh strokovnih služb Kartonažne tovarne, uspeli vsaj delno nadoknaditi zamujeno in tudi letošnje leto uspešno zaključiti.

Mitja RUPNIK

IZ SEJE DELAVSKEGA SVETA DELOVNE ORGANIZACIJE

V vseh temeljnih organizacijah je v razpravi in postopku sprejemanja predloga Samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev za proizvodno strojev in opreme, katerega predlog je določil delavski svet delovne organizacije na svoji seji, dne 9.9.1982.

Cilj naše delovne organizacije je povečati poslovno in dohodkovno povezanost med OZD v reprodukcijski verigi, zmanjšati odvisnost od uvoza strojev in opreme, širiti obseg poslovanja s sedanji in novimi proizvodnimi programi na podlagi sodobne tehnologije in tehnične opremljenosti ter povečati tržni delež na domačem in tujih trgih in tako zmanjšati stroške poslovanja. Sporazum ureja združevanje dela in sredstev v obliki živega dela, za opravljanje del na skupnem proizvodu, v obliki delovnih sredstev, potrebnih za proizvodnjo skupnega proizvoda in v obliki denarnih sredstev, potrebnih za obratna sredstva in dopolnitev ter povečanje proizvodnih kapacitet. Naslednji korak k cilju bo izdelava predloga samoupravnega sporazuma med DO KTL in DO IMKO.

Istočasno poteka tudi razprava in postopek za sprejem predloga Samoupravnega sporazuma o ustanovitvi skupnosti za usklajen nastop v Sovjetski zvezi, katerega nam je posredoval SOZD Slovenija papir. Naše sodelovanje s Sovjetsko zvezo opravljamo sedaj preko zunanjetrgovinske organizacije v Slovenijale su, tako da je naš interes razširitve poslovnega sodelovanja s Sovjetsko zvezo in predlog sporazuma za ustanovitev skupnosti v okviru SOZD Slovenija papir povsem upravičen. V tej skupnosti in njenem poslovnem odboru bomo imeli tudi delegata, tov. Jožeta Kirma.

Delavski svet je dal soglasje k Samoupravnemu sporazumu o ureditvi medsebojnih razmerij, pravic in obveznosti do mešanega podjetja za proizvodnjo poslovnih kuvert in papirne konfekcije na Malti med TOZD Kuverto in TOZD Kemija Impex

in sprejel Samoupravni sporazum o trajnem poslovnem sodelovanju in združevanju dela in sredstev z DO Papirografika Ljubljana, ki govori o odstopu dela deviznih pravic DO Papirografiki za uvoz repromateriala.

Na isti seji je bil sprejet Program ukrepov za poslovanje v zožeh pogojih in za izboljšanje poslovnih rezultatov delovne organizacije, katerega so obravnavale vse temeljne organizacije in na njegovi osnovi pripravljajo konkretizacijo in dopolnitve svojih programov ukrepov. Delovna skupnost pa sprejme takšen program ukrepov, ki bo zagotavljal uresničitev programa ukrepov delovne organizacije. Temeljne organizacije "Valkarton", "Kartonaža" in "Kartonaža" pa v tem času sprejemajo ukrepe za odpravo motenj v poslovanju.

ož

KAKO ŽIVIJO IN DELAJO DELAVCI "TOZD "VALKARTON"

IZ SEJE DELAVSKEGA SVETA DELOVNE ORGANIZACIJE

Temeljna organizacija Valkarton Logatec je bila v glasilu obširnejše predstavljena v lanskem letu, ko je praznovala svojo deseto obletnico obratovanja. V teh desetih letih je postala ena izmed največjih proizvajalk in predelovalk valovitega kartona v Jugoslaviji, v zadnjem času pa svoje izdelke plasira tudi na tuje tržišče, kar je nekoliko težje, saj je vsem poznano s kakšno konkurenco se srečujejo naša podjetja na tujem tržišču. V letošnjem letu načrtujemo 38.800 ton tržne proizvodnje, kar je manj kot v prejšnjem letu, vendar pa je to realen plan glede na razmere na domačem tržišču. Povprečna stopnja rasti obsega proizvodnje naj bi do konca srednjeročnega obdobja znašala 5,2%, tako da bi TOZD v letu 1985 izdelala skoraj 50.000 ton valovitega kartona. Celotni prihodek se bo tako v petih letih povečal za 29% in bo znašal 150 starih milijard dinarjev.

V letošnjem letu se v TOZD srečujejo z obilico problemov. Motnje v odvijanju proizvodnega procesa zaradi pomanjkanja surovin, premajhna razpoložljiva devizna sredstva za uvoz rezervnih delov in surovin, motnje v preskrbi z energijo in drugo so vplivale na zmanjšanje proizvodnje. Takšna gibanja so vplivala tudi na naše dobavitelje, na pomanjkanje nekaterih vrst in kvalitet repromateriala, na nihanje in upadanje povpraševanja po nekaterih naših izdelkih, kar je vplivalo na obseg proizvodnje in na dosežene finančne rezultate. Zaradi pospeševanja izvoza in omejevanja uvoza je povpraševanje po surovinah in reprodukcijskih materialih bistveno presešlo ponudbo le-teh, kar pa je znatno vplivalo na kvaliteto repromaterialov in s tem tudi na kvaliteto končnih izdelkov. Vsi ti zaostreni družbeno-ekonomski in tržni pogoji poslovanja se kažejo še v pomanjkanju denarnih sredstev za investicije in financiranje tekočega poslovanja.

Nabavne cene osnovnih surovin in repromateriala so bile oblikovane v skladu z veljavnimi predpisi, vendar je kljub temu prihajalo do povečanja materialnih stroškov, kar je posledica spremenjenih kvalitet in zmanjšanja asortimenta izdelkov pri dobaviteljih. Na povečanje materialnih stroškov v primerjavi s istim obdobjem preteklega leta je vplivala tudi podražitev materialov v zadnjem četrtletju 1981, ki pa je nismo, glede na veljaven sistem oblikovanja cen, prenesli v cene naših proizvodov.

Ravno tako ugotavljamo bistven porast stroškov pri gorivih in storitvah prevoznikov, električni energiji in p.

Za prvo polletje je veljala sprejeta politika oblikovanja cen, ki nam je onemogočila vsakršno korekcijo vse do konca meseca maja. Spremembe cen so bile nato usklajene na Splošnem združenju papirne industrije pri Gospodarski Zbornici Slovenije in potrjene na Skupnosti za cene SR Slovenije v odstotku, ki je pokrival komaj letošnjo korekcijo cen pri naših dobaviteljih, tako da je ostala lanskeoletna podražitev osnovnih vrst kartonov in papirjev samo naš materialni strošek.

Na trgu se opaža postopno zmanjševanje potreb po embalaži ob istovremnem povečanju zahtev do kvalitete. Vedno bolj je problematična kvaliteta dobavljenih materialov (odstopanje od gramatur, previsoka vlaga, razslojevanje pri dvoplastnih papirjih), kar povzroča zastoje v proizvodnji in vpliva na uporabnost embalaže ter onemogoča izvoz. Slaba kvaliteta naših izdelkov, delna nesigurnost dobav, nespoštovanje dogovorjenih rokov in zahtev kupcev v preteklem letu je vzrok, da so si kupci v glavnem poiskali dopolnilne dobavitelje, to pa je zmanjšalo naročanje pri nas. Delno je na manjše povpraševanje vplivala tudi manjša proizvodnja pri naših kupcih zaradi težav pri njihovi proizvodnji.

Mesec september je prvi mesec v letu v katerem je operativni plan proizvodnje manjši od dinamičnega plana. Zmanjšanje operativnega plana je po eni strani posledica že omenjenih težav, ki nastopajo na tržišču, po drugi strani pa manjši odvzem plošč valovitega kartona naših temeljnih organizacij. Plan je tako za 485 ton manjši od dinamičnega kar pomeni, da se bo povečal tudi razkorak med skupno doseženo realizacijo letošnjega leta in postavljenim dinamičnim planom. Obrat predelave valovitega kartona je sicer obdržal dinamični plan, vendar je težko pričakovati stodontno realizacijo glede na to, da primanjkuje naročil in ustreznih papirjev na posameznih širinah in kvalitetah.

Vsi našti problemi imajo za posledico tudi povečanje izmeta, ki je glede na prejšnje leto večji v povprečju za cca 1,5%, ravno tako pa ne dosegamo planirane fizične produktivnosti dela ob skoraj enakem številu zaposlenih. Za letošnje leto smo planirali 56,07 kg proizvodov na uro, vendar je dosežena fizična produktivnost dela precej nižja - približno 52 kg na uro, v lanskem letu pa je bila v enakem obdobju celo 58 kg na uro.

Zastoji v proizvodnji so se povečali tako v obratu proizvodnje, kot v obratu predelave valovitega kartona. Procentualno gledano je najmanjše povečanje zastojev na kartonskem stroju II in sicer za 3,5%, medtem ko se zastoji kartonskega stroja I povečali približno za 40%. Predelovalni stroji so glede na prejšnje leto stali za 30% več. Jasno je, da je ob

takem povečanju zastojev (pomanjkanje lepila, okvare, pomanjkanje naročil ...) nemogoče normalno dosegati zastavljene cilje oz. količinski plan.

Število zaposlenih je v letošnjem letu konstantno nižje kot v letu 1981, s tem da je bilo ob polletju enako, v mesecu juliju oz. avgustu pa se je zmanjšalo na 399 zaposlenih delavcev.

To so glavni kazalci poslovanja naše temeljne organizacije, s tem da v preostalih mesecih letošnjega leta ne pričakujemo bistvenega izboljšanja stanja na tržišču in tako tudi našega poslovanja.

Na samoupravnem področju je bilo v zadnjih mesecih čutiti zmanj-

šanje aktivnosti, tako v delovno samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij, kar je posledica letnih dopustov. Po predhodni obravnavi smo na referendumu sprejeli Pravilnik o reševanju stanovanjskih potreb delavcev, v javni obravnavi pa je pravilnik o delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, kajti še vedno smo ena od redkih temeljnih organizacij, v okviru delovne organizacije, ki ni prešla na nov sistem nagrajevanja. Na nov sistem nagrajevanja naj bi predvidoma prešli z novim letom, vendar je potrebno predhodno uskladiti in urediti vse akte, ki so povezani s samim pravilnikom.

Če lahko ugotavljamo dokajšnjo aktivnost Osnovne organizacije sindikata, potem ne moremo tega trditi za mladinsko organizacijo, ki nikakor ne more zaživeti in delati v taki meri kot bi morala. O delovanju mladinske organizacije je bilo veliko povedanega, toda konkretnih rešitev ni in najverjetneje bosta morali OO ZK kot OOS, seveda ob pripravljenosti mladincev, skupno poiskati rešitev iz "mladinskega mrtvila". Res je, da športna sekcija aktivno deluje, toda mladinska organizacija kot družbenopolitična organizacija ni le športno društvo. Dopustniško obdobje je v glavnem za nami (delavci smo letovali v devetih počitniških prikolicah, na Cresu, Fiesi in Veliki planini), pred nami pa so še dobri trije meseci in leto bo okoli. Upamo, da bomo ob pomoči vseh strokovnih služb Kartonažne tovarne, uspeli vsaj delno nadoknaditi zamujeno in tudi letošnje leto uspešno zaključiti.

Mitja RUPNIK

V vseh temeljnih organizacijah je v razpravi in postopku sprejemanja predlog Samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev za proizvodnjo strojev in opreme, katerega predlog je določil delavski svet delovne organizacije na svoji seji, dne 9.9.1982.

Cilj naše delovne organizacije je povečati poslovno in dohodkovno povezanost med OZD v reprodukcijski verigi, zmanjšati odvisnost od uvoza strojev in opreme, širiti obseg poslovanja s sedanji in novimi proizvodnimi programi na podlagi sodobne tehnologije in tehnične opremljenosti ter povečati tržni delež na domačem in tujih trgih in tako zmanjšati stroške poslovanja. Sporazum ureja združevanje dela in sredstev v obliki živega dela, za opravljanje del na skupnem proizvodu, v obliki delovnih sredstev, potrebnih za proizvodnjo skupnega proizvoda in v obliki denarnih sredstev, potrebnih za obratna sredstva in dopolnitev ter povečanje proizvodnih kapacitet. Naslednji korak k cilju bo izdelava predloga samoupravnega sporazuma med DO KTL in DO IMKO.

Istočasno poteka tudi razprava in postopek za sprejem predloga Samoupravnega sporazuma o ustanovitvi skupnosti za usklajen nastop v Sovjetski zvezi, katerega nam je posredoval SOZD Slovenija papir. Naše sodelovanje s Sovjetsko zvezo opravljamo sedaj preko zunanjetrgovinske organizacije v Slovenijale su, tako da je naš interes razširitve poslovnega sodelovanja s Sovjetsko zvezo in predlog sporazuma za ustanovitev skupnosti v okviru SOZD Slovenija papir povsem upravičen. V tej skupnosti in nje nem poslovnem odboru bomo imeli tudi delegata, tov. Jožeta Kirma.

Delavski svet je dal soglasje k Samoupravnemu sporazumu o ureditvi medsebojnih razmerij, pravic in obveznosti do mešanega podjetja za proizvodnjo poslovnih kuvert in papirne konfekcije na Malti med TOZD Kuverta in TOZD Kemija Impex

in sprejel Samoupravni sporazum o trajnem poslovnem sodelovanju in združevanju dela in sredstev z DO Papirografika Ljubljana, ki govori o odstopu dela deviznih pravic DO Papirografiki za uvoz repromateriala.

Na isti seji je bil sprejet Program ukrepov za poslovanje v zože njih pogojih in za izboljšanje poslovnih rezultatov delovne organizacije, katerega so obravnavale vse temeljne organizacije in na njegove osnovi pripravljajo konkretizacijo in dopolnitve svojih programov ukrepov. Delovna skupnost pa sprejme takšen program ukrepov, ki bo zagotavljal uresničitev programa ukrepov delovne organizacije. Temeljne organizacije "Valkarton", "Kartonaža" in "Kartonažna" pa v tem času sprejemajo ukrepe za odpravo motenj v poslovanju.

ož

RAZVOJ IN UVAJANJE NOVIH PROIZVODOV

Že dalj časa v delovni organizaciji KTL ugotavljamo, da se v našem proizvodnem programu pojavlja zelo malo novih izdelkov in da je naša pozornost usmerjena bolj na pokrivanje standardnih potreb tržišča kot na uvajanje novih izdelkov, ki bi pritegnili nove kupce oziroma odprli nove trge. Ker zavzema planiranje in razvijanje novih proizvodov v marketinškem konceptu poslovanja nesporno eno najpomembnejših mest, želim v nadaljevanju osvetliti prav ta problem.

Gospodarska organizacija, ki želi uspeh na tržišču, mora pripraviti lastne optimalne variante sodelovanja pri pokrivanju potreb tržišča po določenih izdelkih. V zvezi s tem teorija marketinga navaja dve vrsti ciljev prodajne strategije gospodarske organizacije (g.o.):

1. cilji, s katerimi se g.o. prilagaja stanju tržišča,
2. cilji, s katerimi zavzema aktiven (ofenziven) odnos do tržišča.

V prvem primeru se g.o. zgolj prilagaja obstoječim odnosom na tržišču, to je tržnim možnostim brez vplivanja nanje (pasivni pristop). V drugem primeru, ki ga označujemo kot aktiven pristop pa g.o. ustvarja lasten program, ki tržišču prinaša novosti, ki so v interesu tako g.o. kot tržišča.

Najboljše možnosti za uspeh daje seveda kombinirano delovanje, to je prilagajanje tržnim tokovom ob hkratni izdelavi "aktivnega" programa, ki naj ponudi trgu izboljšane ali nove izdelke. Lansiranje novih proizvodov zagotavlja g.o. možnost prodora na nova tržišča oziroma zvečanje plasmana, tvegano početje, ker je:

1. od množice idej le malo tržno sprejemljivih,
2. tudi tržno sprejemljiv proizvod izpostavljen pritisku konkurence.

3. življenjska doba proizvodov vse krajša.

Veliko število idej, ki stanejo g.o. mnogo denarja nikoli ne zagleda trga. To se zgodi takrat, ko g.o. prepozno ugotovi, da je neka ideja tehnično neizvedljiva, da je njeno razvijanje predrago, ali da je bilo povpraševanje na trgu previsoko ocenjeno.

Ne da bi se spuščali v nadaljno razčlenjevanje postopkov ob razvijanju in uvajanju novih proizvodov, naj poudarimo, da je razvoj proizvodov lahko le teamsko in ne individualno delo in kadri, ki na tem delajo, morajo imeti poleg izkušenj in strokovnega znanja tudi nagnjenost k teamskemu sodelovanju. Vse hitrejši znanstvenotehnični razvoj stalno povečuje tržno tveganje pri razvijanju novih proizvodov, temu se ni moč izogniti, vendar lahko rizike zmanjšamo z dobro organizacijo novih proizvodov. Najvažnejši element pri tem je koordinirano delo na vseh nivojih g.o., to je pri oddelkih, ki so zadolženi za ta razvoj in tistih, ki zanj niso zadolženi, a lahko doprinesejo k uspehu razvoja.

Možne organizacijske oblike za te namene, ki se v praksi pojavljajo so naslednje:

- vodje novih izdelkov,
- odbori za nove proizvode,
- oddelki za nove proizvode,
- ekipe za tveganje razvoja novih proizvodov (niso stalne, ne spadajo v določen sektor).

Za potrebe KTL je izdelan predlog vodje novih proizvodov z nalogo, da vodi zbiranje idej ter koordinira nadaljnje faze razvijanja novih proizvodov. Ob tem bi moral kar v končni meri pomeni razvoj in rast g.o.

Zato ni pretirana trditev, da pomeni prav uvajanje novih izdelkov enega najpomembnejših sestav-

vin marketinške koncepcije. Znano je, da imajo proizvodi svoje življenjske dobe in da skoraj ni "večnih" proizvodov. Na mesto zastarelih in odpisanih proizvodov morajo stopati novi. Organizacija, ki v svoji poslovni politiki ne vodi računa o zrelosti oziroma do trajanosti svojih proizvodov in ne skrbi za razvoj novih proizvodov, bo selj ko prej občutila posledice pri plasmanu na domačem tržišču, to še zlasti pri mednarodni blagovni menjavi.

Razvijanje novega proizvoda ni enkratno opravilo, marveč proces. Teoretiki dokaj enotno smatrajo, da sestoji ta proces iz naslednjih faz:

- iskanje idej za nove proizvode,
- ekonomska analiza teh idej,
- razvoj izdelka, tj. sprovedba ideje v konkretni izdelek,
- testiranje proizvoda na tržišču (tehnično in tržno testiranje prototipa, ki lahko potrdi, korigira ali tudi ovrže novi proizvod),
- masovna proizvodnja,
- trženje z uporabo vseh instrumentov marketinga (izbira prodajnih metod in prodajnih poti, komuniciranje s tržiščem, ekonomske publicitete, politike cen ipd.),
- spremljanje in kontrola trženja.

Povsod po svetu si kupci oz. porabniki stalno želijo novih proizvodov. Proizvajalci to vedo in konkurenca je vse večja. Pri tem se moramo zavedati, da je zdrava konkurenca najboljši način izvajanja marketinškega koncepta, to je zadovoljevanje potreb kupcev. Za delovno organizacijo to pomeni najustreznejšo obliko pridobivanja dohodka. Istočasno je razvijanje novih proizvodov drago in tudi imeti delavec na teh opravih dovolj široka pooblastila, ki bi mu omogočala celovito realizacijo njegovih nalog.

Mgr. Vlado Pekle

STABILIZACIJSKA PRIZADEVANJA

Zavest kako težak je zdaj naš družbenoekonomski položaj, še ni dovolj zasidrana v nas. Delo in življenje ne tečeta tako, kot smo načrtovali. Zakoni in plani so pisani zato, da bi delali načrtno ter gospodarno, vsi, od prvega do zadnjega v naši družbi. Ugotavlja mo pa, da zapišemo eno, uresničimo pa nekaj drugega, praviloma manj od tistega, kar smo predvidevali, načrtovali. V zapletenih ekonomskih razmerah se ne smemo zadovoljiti le s splošnim zavzemanjem za stabilizacijo, medtem ko v praksi ostajamo bolj ali manj na starem. Če bomo tako ravnali vnaprej, bo to pomenilo načrtno odvrčanje od težav, v katere smo zašli.

Zakaj je takšna gospodarska situacija in kaj so prizadevanja za stabilizacijo gospodarstva poslušamo, beremo in gledamo vsak dan. Pogosto delamo vtis, da se vrtimo v začaranem krogu. Zgolj zaskrbljenost in tarnanje ob padcu industrijske proizvodnje in ponudbe na trgu ni dovolj, zato moramo čimprej sprejeti vse potrebne ekonomske ukrepe, s katerimi naj bi odpadle vse dileme, kaj je prednost našega gospodarstva.

Zato smo v delovni organizaciji sprejeli Program ukrepov za poslovanje v zoženih pogojih in za izboljšanje poslovnih rezultatov. Po temeljnih organizacijah smo pristopili k pripravi ukrepov na podlagi stvarnih podlag, ki zajemajo celotno problematiko poslovanja. V TOZD Papirna konfekcija smo pripravili program ukrepov za boljše gospodarjenje. Zlasti pomembna so prizadevanja, da bi dosegli načrtovani izvoz. Ostali ukrepi se nanašajo na povečanje produktivnosti, zmanjševanje vseh vrst stroškov, na boljše izrabo strojnih zmogljivosti, kakovost izdelkov, ki naj bi ostala na istem nivoju, gospodarno ravnanje z izdelavnim materialom ter na zmanjšanje izostankov z dela.

Temeljna organizacija do sedaj ni izvažala, zastavili pa smo si cilj, da naše izdelke izvažamo. Vsa prizadevanja so usmerjena v pridobivanje ustreznih naročil in ustreznega izdelovalnega materiala. Naročila za izvoz pa imajo absolutno prednost in angažiranost vseh zaposlenih, tako časovno kot kvalitativno.

Takšen poudarek izvoznim obvezam dajemo zaradi znanih težav Jugoslavije z zunanjo likvidnostjo. Neplačevanje dolgov v tujini - ti niso od včeraj, ampak so se kopirali v zadnjem desetletju, ko je prevladovala miselnost, da je moč živeti na račun tujega dela in čezmernega zadolževanja v tujini. Zato moramo imeti jasen program in ga izvajati odločno, skrajno odgovorno, brez ponavljanja načelnih opredelitev. V programu smo zapisali konkretne ukrepe in jih ovrednotili, tako da jih je možno analizirati in nadalje ukrepati. Dolžili smo nosilce posameznih nalog in roke, ki poudarjajo popolno osebno in kolektivno odgovornost za izpolnitev zadanih nalog.

Iščemo možnost proizvodnje in prodaje opuščanih artiklov. Preusmeritev prevoza naših izdelkov iz kamionskega na železniški, kar prispeva k zmanjševanju stroškov. Preverjamo upravičenost konsignacijskih skladišč. Na področju koriščenja sklada delovnega časa smo preverili dela in naloge delavcev v režiji in jih nekaj razporedili na proizvodno delo ter s tem povečali produktivnost dela.

(nadaljev. na 6. str.)

TAKO SMO PRED 25. LETI RAZSTAVLJALI SVOJE IZDELKE NA LJUBLJANSKEM SEJMU

TEMATSKA RAZPRAVA O NAČINU OBLIKOVANJA STALIŠČ IN SPREJEMANJA SAMOUPRAVNIH ODLOČITEV

V zaključni del priprav na 10. kongres Zveze sindikatov Slovenije se je vključila tudi sindikalna konferenca temeljne organizacije Kartonažna Ljubljana. V sodelovanju s komisijo za nadaljnji razvoj samoupravljanja pri Občinskem svetu Zveze sindikatov Ljubljana Center je organizirala tematsko razpravo o načinu oblikovanja stališč in sprejemanja samoupravnih odločitev v temeljni organizaciji. Razprava je potekala v prostorih temeljne organizacije 14. septembra, udeležili pa so se je poleg predstavnikov družbenopolitičnih organizacij temeljne organizacije in direktorja tudi predstavniki Zveze sindikatov Ljubljana Center ter delegata grafične dejavnosti na 10. kongresu.

Uvodne misli je povedal predsednik sindikalne konference Vulič Dermota Ivo, ter med drugim dejal, da bo kongres slovenskih sindikatov potekal v obdobju, ko sme delavci v združenem delu pod nenehnim pritiskom težkega gospodarskega položaja, ki ga čutimo tudi v samoupravnem odločanju. Sindikalna konferenca naj bi kot nosilec interesov delavcev, s svojo akcijo vplivala na izboljšanje stanja. Vse slabosti, tako v delovanju sindikalnih organizacij, kot v samoupravnem odločanju, je treba odpraviti. In sedaj je čas, da ocenimo dejavnost sindikata kot najmnogičnejše organizacije delavcev pri razvoju samoupravljanja in samoupravnih odnosov.

Predstavniki občinskega sveta zveze sindikatov pa je poudaril, da v preteklem obdobju sindikalna organizacija v temeljni organizaciji ni storila vsega za izboljšanje odnosov, saj je sama delovala preveč forumsko, obravnave so

preveč splošne, zavzetost za težave delavcev pa premajhna, njenega vpliva pravzaprav ni bilo čutiti. Stanje po "reorganizaciji" osnovne organizacije sindikata je bistveno drugačno in pohvaliti gre sedanjo zavzetost pri reševanju problemov. Prav odgovornost sindikata v združenem delu je velika, od njega je odvisno ali bodo naše želje in cilji, seveda realno zastavljeni, postali sestavina življenja in dela slehernega delavca.

V nadaljevanju razprave je bilo kritično spregovorjeno o oblikah samoupravnega odločanja v temeljni organizaciji in na sploh. "Trebajo ločevati odločitve prioriteto po pomenu in vsebini. Za vse temeljne, najvažnejše odločitve delavcev je bilo in bo v temeljni organizaciji dovolj časa, da bodo temeljito obravnavane. Razprave so aktivne, angažirano je veliko število delavcev, so vsebinsko poglobljene", so menili predstavniki temeljne organizacije ter nadaljevali, da se še vedno srečujemo s preobsežnimi in prepozno prejetimi gradivi. Tako za popolno seznanjanje baze z gradivom ni časa, delegati pa sami ne vedo kaj in kako, ali pa se jim ne zdi vredno iskati rešitev. In prav vprašanje, kako široka je pravzaprav paleta vprašanj, predlogov in drugih informacij s katerimi delegat seznanja svojo delegatsko bazo, ki jo tudi predstavlja na samoupravnih organih, ostaja še vedno odprto. Kot delno rešitev za boljšo informiranost delavcev znotraj temeljne organizacije so nakazali zbor delavcev, kot najširšo obliko informiranja v posameznih enotah. In ko je prišla na tehtnico angažiranost združenega dela, pri samoupravnem "premljevanju" in odločanju o raznih zunanjih gradivih, kot so tematske problematike bank in samoupravnih interesnih skupnosti,

se je razvila zanimiva razprava, v kateri so si bili vsi prisotni enotni, da je, kot je pokazala praksa, neposredno vključevanje združenega dela praktično nemogoče. Zakaj? Kje iskati vzrok? Ta gradiva so največkrat že v celoti oblikovana ter predhodno sprejeta na skupščinah teh skupnosti. Javne razprave sicer potekajo dalj časa, zaradi nerazumevanja visoko strokovnega gradiva pa zanimanje upada. Vprašljiva je tudi možnost vključevanja v razpravo. Ne nazadnje pa ne gre spregledati, da je vsakršno odklanjanje pristopa k tem sporazumom tako ali drugače sankcionirano.

Ob zaključku razprave so bili prisotni enotni v ugotovitvi, da se ob poplavi vseh mogočih samoupravnih gradiv res lahko vprašamo kdo o čem pravzaprav odloča? Znebiti se je treba polovičarstva in dati delavcu, kot glavnemu nosilcu socialističnega samoupravljanja možnost popolnega, samoupravnega odločanja. Končno bo treba razmejiti med gradivi, ki jih sprejemajo delavci in gradivi, ki jih sprejemajo zunanje institucije, kajti vsi o vsem ne moremo odločati.

Mojca Z.

SODELUJTE V GLASILU DO KTL

STABILIZACIJSKA PRIZADEVANJA

(nadalj. z 5. str.)

Pri organizaciji proizvodnje bomo morali dosledno upoštevati organizacijske predpise in zaostri teh nološko disciplino. Strokovno usposabljanje strojnike za delo na drugih proizvodnih skupinah. Vzdrževanju delovnih sredstev posvečamo posebno pozornost, ker nam je jasno, da se strojni park z vsakim dnevom stara.

Sprejeti stabilizacijski program je sad poglobljenega in analitičnega dela strokovnih delavcev v TOZD. To pa je premalo, zato moramo informirati in seznaniti z njim vse delavce, da bo vsem prišlo v zavest, kako resen je sedanji položaj, ki resnično terja od vsakogar, da svoje ustvarjalne sile prispeva za normalizacijo stanja v gospodarstvu.

PROBLEM PRODUKTIVNOSTI Z ZORNEGA KOTA ANALITIKOV INFORMACIJSKEGA SISTEMA

Ta obravnava probleme produktivnosti, predvideva normalne pogoje delovanja OZD (ko ne vlada pomanjkanje surovin in reprodukcijskega materiala, ko ni trganja reprodukcijskih verig, sporazumov in dogovorov o dohodkovnih odnosih itd.).

*Analitiki - projektanti informacijskih sistemov so s svojega stališča izoblikovali prepričanje, da se kriza produktivnosti odraža v načinu vodenja OZD, in sicer:

- zaradi premejhne podpore služb vodstvu OZD pri načrtovanju in nadzoru poslovne politike, proizvodnje, nabave, prodaje, financiranja idr. (iz objektiivnih in subjektivnih vzrokov);
- zaradi premajhne možnosti koriščenja računalniških storitev in drugih oblik avtomatiziranja "pisarniškega" poslovanja;
- zaradi premajhne izgradnje in avtomatizacije informacijskega sistema v OZD na sploh.

Za odpravo tega stanja so možne naslednje rešitve:

- izdelava projekta in pospešena izgradnja informacijskega sistema v OZD;
- povečana avtomatizacija informacijskega sistema ter povečano koriščenje računalniških storitev za večjo avtomatizacijo administrativnih nalog;
- kvalitetnejša, temeljitejša in večnamenska uporaba računalnikov in avtomatiziranih sredstev s ciljem zmanjšanja obsega rutinskih, administrativnih nalog, za katerih rešitve je odgovorno vodstvo;
- ustvarjanje takih informacijskih resursov (oblik, paketov, soft-worc spoznanj), ki pripomorejo, da je intelektualno delo koristnejše in ki oskrbujejo take informacije, ki jih vodstvo (nujno) potrebuje.

Nova strategija informacijskih resursov, ki je potrebna pri razvijanju, memoriranju, zajemanju ter kasnejšemu obdelovanju podatkov in oblikovanju informacij obsega:

- izpostavljanje podatkov iz/v vseh organizacijskih enotah OZD,
- organiziranju podatkov tako, da omogočajo fleksibilen pristop,
- organiziranju in razvijanju takih mehanizmov, da izpostavljajo potrebne podatke,
- organiziranju in razvijanju ustrezne sistema za izbiro podatkov, ki bodo trajno na razpolago in ki bodo omogočali pravilno zbiranje, združevanje, kombiniranje, analizo sistemsko oblikovanih podatkov.

Načini za povečanje produktivnosti

Načinov za povečanje produktivnosti je veliko. So taki, ki bazirajo na brezkompromisni prisili in taki, ki vključujejo rafinirane metode za spodbujanje večje produktivnosti.

Nekateri pristopi, ki jih priporočamo so naslednje:

(nadaljevanje na 7. str.)

OTVORITEV NAŠEGA OBRATA DRUŽBENE PREHRANE V MESECU NOVEMBRU 1959

J.M.

PRIPRAVE NA XI. KONGRES ZVEZE SOCIALISTIČNE MLADINE SLOVENIJE

Republiška konferenca Zveze socialistične mladine Slovenije je sprejela sklep o sklicu XI. kongresa ZSMS, ki bo od 22. do 24. oktobra v Novem mestu. Delo na kongresu bo potekalo v naslednjih komisijah:

- za družbenoekonomske odnose,
- za politični sistem socialističnega samoupravljanja,
- za množično in frontno organiziranost ZSMS,
- za preobrazbo vzgoje in izobraževanja,
- za razvoj kulture, množične kulture, prostega časa in interesnih dejavnosti mladih.

Javna razprava o pripravah na XI. kongres ZSMS potekajo že od Mladinske politične šole 1981., o dokumentih pa od meseca marca, ko je kongresni odbor obravnaval osnutke kongresnih dokumentov. V javni razpravi se je izkazalo, da so nekatere Občinske konference ZSMS organizirale javno razpravo na star način, tako, da so udeleženci razpravljali o posameznih odstavkih, stavkih in besedah. Niso pa razpravljali in niso analizirali svojega lastnega položaja pač pa so zgolj analizirali pisano gradivo, kar pa lahko celo odvrta od analize svojega lastnega položaja. Kongresni odbor je menil, ko je začel razpravo, da morajo biti dokumenti sicer osnova za javno razpravo, da pa mora biti ta organizirana tako, da mladi v osnovnih organizacijah razpravljajo o konkretnih vprašanjih in položaju mladih v osnovnih organizacijah in družbi nasploh. Na ta način bi se v javni razpravi lahko lotili analize dejanskih razmer in protislovij, hkrati pa oblikovali odnos do kongresnega gradiva.

V dosedanjih razpravah je bilo največ pozornosti namenjene vprašanju, ki jih velja v osnovnih organizacijah in občinskih konferencah ZSMS tudi v nadaljevanju posebej izpostaviti. Akcijski dokument, ki ga bo sprejel kongres bo moral poudariti odnos ZSMS do temeljnih vrednot naše družbe (bratstvo in enotnost, neodvisnost in suverenost naše družbe itd.). Analizirati mora položaj ZSMS znotraj celotne ZSMJ. Prav tako je pomembno analizirati vlogo in pomen vključevanja ZSMS v fronto vseh subjektivnih sil naše družbe. V posameznih okoljih velja še naprej posvetiti vso pozornost problemu, ki so se do sedaj izkazali kot ključni. Naj jih naštejemo samo nekaj, ki se pojavljajo v organizacijah združenega dela:

- vključitev ZSMS v stabilizacijska prizadevanja,
- neenakopravnost znotraj delavskega razreda kot rezultat protislovnega družbenega razvoja

(ženske - moški, zaposleni - nezaposleni, mladi delavci - stari delavci),

- položaj poslovnih organov znotraj samoupravne organiziranosti v OZD kot položaj, ki na sedanjih stopnjah razvoja socialističnih samoupravnih odnosov objektivno še vedno daje možnost uveljavljanja tehnokratskih družbenih odnosov,

- posamezna samoupravljanja v OZD z delegatskimi odnosi, s katerimi se OZD vključujejo v širši družbeni prostor,
- socialni položaj mladih (zaposlovanje, stanovanjska politika, nagrajevanje po delu).

To so ključni problemi mladih v OZD. Reševali pa jih bomo lahko le v skupni akciji z vsemi ostalimi subjektivnimi silami naše družbe.

V DO Kartonažna tovarna Ljubljana se osnovne organizacije ZSMS srečujemo z enakimi problemi kot ostali. Mladi se preko osnovnih organizacij premalo vključujemo v delo samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij in drugih delovnih teles, ki delujejo v OZD in zunaj nje.

Mladina se na svojih sestankih ne dogovarja, kako rešiti svoje probleme, to pa zato, ker se mladinci vedno obrnejo na druga delovna telesa in organizacije, ki se jim zdijo vplivnejše. Tako pa mladinska organizacija izgublja svojo vlogo v naši družbi. Skratka mladi, ki so organizirani se še pre malo zavedajo, da sta tako vpliv in učinkovitost mladinske organizacije odvisna od njih samih. Mladi se torej premalo zavedajo svojega organiziranega položaja.

Mladi v naši delovni organizaciji pa se med seboj niti ne poznamo, kaj šele, da bi bili organizirano povezani. Vsaka temeljna organizacija ima svojo osnovno organizacijo vendar teh ni čutiti niti v lastni temeljni organizaciji.

Potrebno je aktivirati mlade ter jih resneje vključiti v družbeno politično delo in samoupravljanje v naši delovni organizaciji in družbi nasploh. Toda kako? Morda bodo sprejeti kongresni dokumenti dali tudi odgovor na to vprašanje!

J.D.

10. KONGRES ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

Svoje aktivnosti bo sindikat usmerjal tako, da bo uresničevanje politike gospodarske stabilizacije slonelo na temeljnih interesih delavcev kot nosilcev te politike. S svojimi pobudami in akcijami bomo krepili tako vlogo in odgovornost delavcev, da bodo v medsebojnih oblikah združevanja in povezovanja celovito odločali o gospodarskem in družbenem razvoju. Tako bomo tudi uresničevali svojo odgovornost pri oblikovanju rešitev v družbenopolitičnih in drugih samoupravnih skupnostih ter njihovih izvršilnih organih, hkrati pa bomo zaostrovali odgovornost le-teh za dosledno in smotro izvajanje opredeljene politike.

Upošteva naloge in naprežanja, ki čakajo združeno delo na področju ekonomskih odnosov s tujino, bo tudi naloga sindikata na vseh ravneh organiziranosti čim več prispevati k urejanju teh odnosov na samoupravnih temeljih. Zato bodo zlasti osnovne organizacije zveze sindikatov in njihove konference v delovnih organizacijah zahtevale krepitev odgovornosti poslovnih organov in strokovnih služb za izdelavo podlag, na podlagi katerih bodo lahko delegati usklajevali interese delavcev drugih organizacij združenega dela.

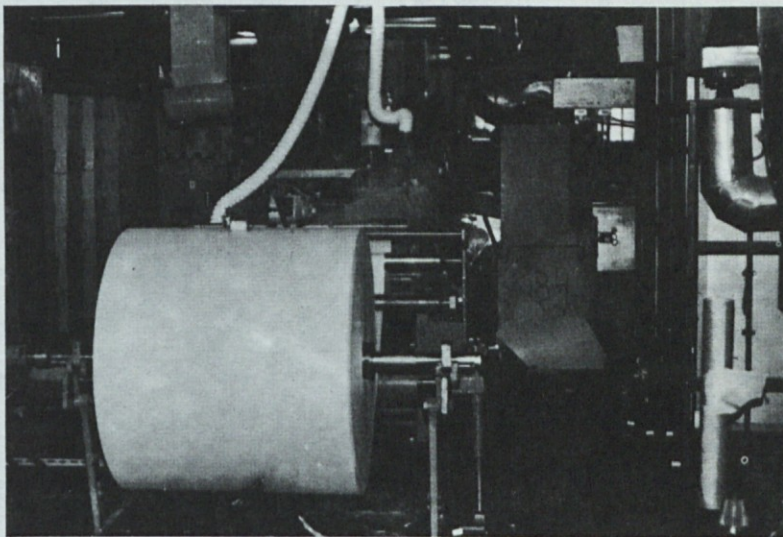
Pri uveljavljanju delitve osebnih dohodkov po delu in rezultatih dela bomo zahtevali odpravo takšne uravnilovke, kjer delavci ob enaki usposobljenosti opravljajo enako zahtevna dela in naloge, pri tem pa dosegajo različno delovno uspešnost, a prejemajo enake osebne dohodke.

Zahtevali bomo, da se v sistem delitve osebnih dohodkov ne bodo več vgrajevala načela lažne solidarnosti, ki bi destimulirala boljše delo in povečevanje posameznikove in skupne produktivnosti dela. Pri zagotavljanju materialne in socialne varnosti delavca in njegove družine, zlasti delavcev z nizkimi osebnimi dohodki, bomo vztrajali, da se pri tem poleg sistema delitve osebnih dohodkov uveljavlja tudi solidarnost iz sredstev skupne porabe v temeljni organizaciji v okviru celovitega sistema socialne politike.

Naša aktivnost bo usmerjena v preseganje miselnosti o delovnem mestu, ki z nazivom delavcu zagotavlja osebni dohodek ne glede na zahtevnost opravljanja del in nalog ter dosežene rezultate dela.

Sestavni del teh usmeritev je tudi doslednejše ugotavljanje zahtevnosti del in nalog, pri čemer mora imeti večjo težo proizvodno delo, delo v težjih delovnih razmerah in vrednotenje rezultatov ustvarjalnega dela.

V MESECU OKTOBRU SMO IMELI V NAŠI DELOVNI ORGANIZACIJI POSVET, NA KATEREM SO SODELOVALI ČLANI DELOVNE SKUPINE CK ZKS, SEKRETARJI OO ZK V OKVIRU SOZD "SLOVENIJA PAPIR", ČLANI MK ZKS TER DRUGI VABLJENI. NA DELOVNEM POSVETU JE TEKLA RAZPRAVA PREDVSEM O UVELJAVLJANJU SAMOUPRAVNEGA DRUŽBENEGA PLANIRANJA V SOZD TER AKCIJSKEM POVEZOVANJU ZVEZE KOMUNISTOV V SOZD "SLOVENIJA PAPIR"

OD ROLE PAPIRJA TEČE PROIZVODNJA V DELOVNI ENOTI 30, TOZD "KARTONAŽNA", VSE DO IZDELANE TEKSTILNE CEVKE.

PROBLEM PRODUKTIVNOSTI Z ZORNEGA

KOTA.....

(nadalj. s 6. str.)

1. krepitev občutka pripadnosti svoji družbeni skupnosti (širši in OZD) ter resnične kolektivne odgovornosti;
2. raze univerzalnejših kadrov (vodstvenih, sistemskih ...) izvajanje umirjene pospešene specializacije kadrov;
3. opravljanje (organiziranje in izvajanje) kontrole kvalitete dela in proizvodov, da bi dela, storitve in proizvodi bili res dobri in kvalitetni;
4. razvijanje bolj produktivnih sistemov (proizvodnih, tehnoloških, delovnih ...);
5. omogočanje in razvijanje investicijskih programov v informacijske resurse (informacijski sistem - s čim večjo računalniško podporo - soft-ware spoznanja, razvojni programski sistemi, oblikovanje informacij idr.);
6. izgradnja cenejših prototipov predloženih informacijskih sistemov, tj. vpeljava za naše razmere (OZD in okolje) nekih enostavnejših načinov oblikovanja in koriščenja v začetku eksperimentalne baze podatkov ter generaliziranje ali reprezentativnih izhodov (podatkov in informacij), tako, da morajo enostavnejše programe napisati (skicirati) tudi sami koristniki informacij.

Nekateri v svetu znani nepriporočljivi pristopi so sledeči:

1. "Sindrom prelivanja znoja":
  - strog, frontalen napad vodstva, da morajo delavci več delati brez komentarja
  - to se pojavi v kriznem obdobju in daje le malo časa večje rezultate;
2. "Merjenje dela"
  - merjenje učinkov in obsega dela kot imperativ na vseh področjih poslovanja (četudi na nekaterih področjih ni organizirano tako)
  - to lahko prispeva večji storilnosti v neki krajši razvojni fazi poslovnega sistema.
3. "Poenostavitev dela"
  - razčlenjevanje dela (atomiziranje) na faze, polfaze, operacije ... na vseh področjih poslovanja in pri delih, kjer je potrebna striktna izvedba).
  - v tem ni rešitve, ker se ne more enostavno razčleniti (atomizirati) vsega dela, to je predolgotrajno - predrago.

Za trajnejše povečanje produktivnosti je vsekakor bolje uporabiti priporočljive pristope, s čemer pa niso izključeni "nepriporočljivi", če so le-ti v nekem krajšem razvojnem obdobju OZD objektivno potrebni.

Drago Köstner

KRATKA OBRAZLOŽITEV DIAGRAMOV IN TRENDOV RAZVOJA

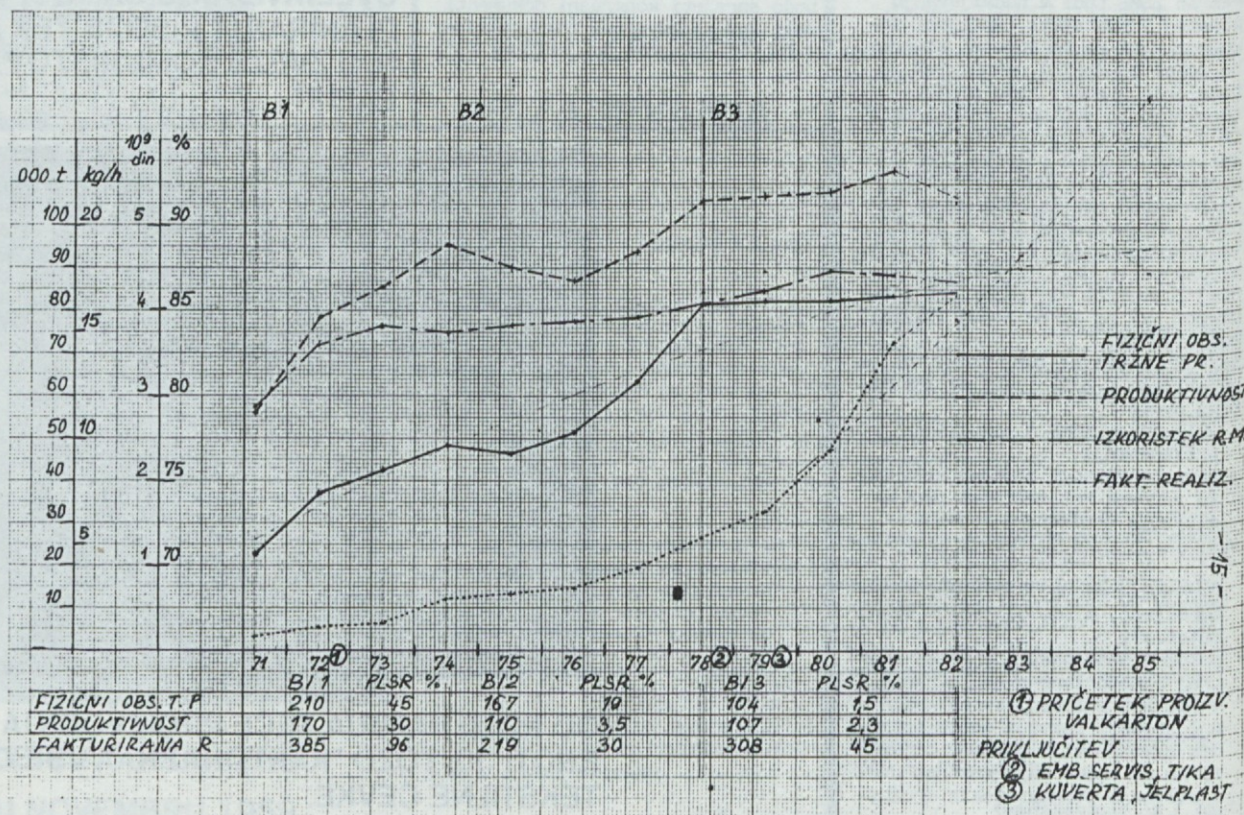
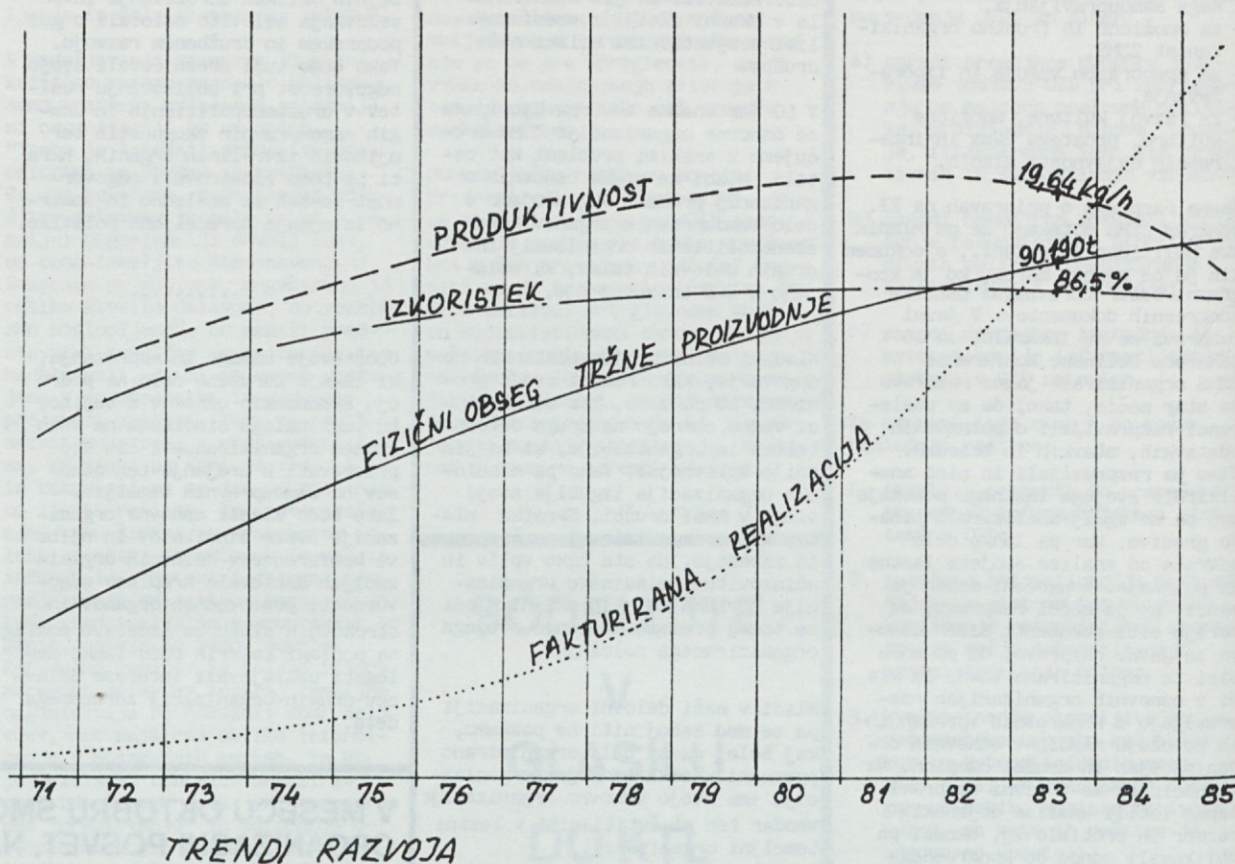
Izračunani in narisani trendi razvoja kažejo upadanje izkoristka materiala in produktivnosti dela, fizični obseg tržne proizvodnje kaže rahlo naraščanje, medtem ko

je trend fakturirane realizacije položnejši od dejanskih gibanj, ki so jih v letošnjem letu prekinile omejitve v politiki cen.

Manjšanje produktivnosti in porast fizičnega obsega tržne proizvodnje

v povezavi pomenita povečanje števila zaposlenih in uvedbo novih proizvodnih programov z večjo udeležbo živega dela.

Janko Volk

SAMOUPRAVNA ORGANIZIRANOST SOZD

"SLOVENIJA PAPIR"

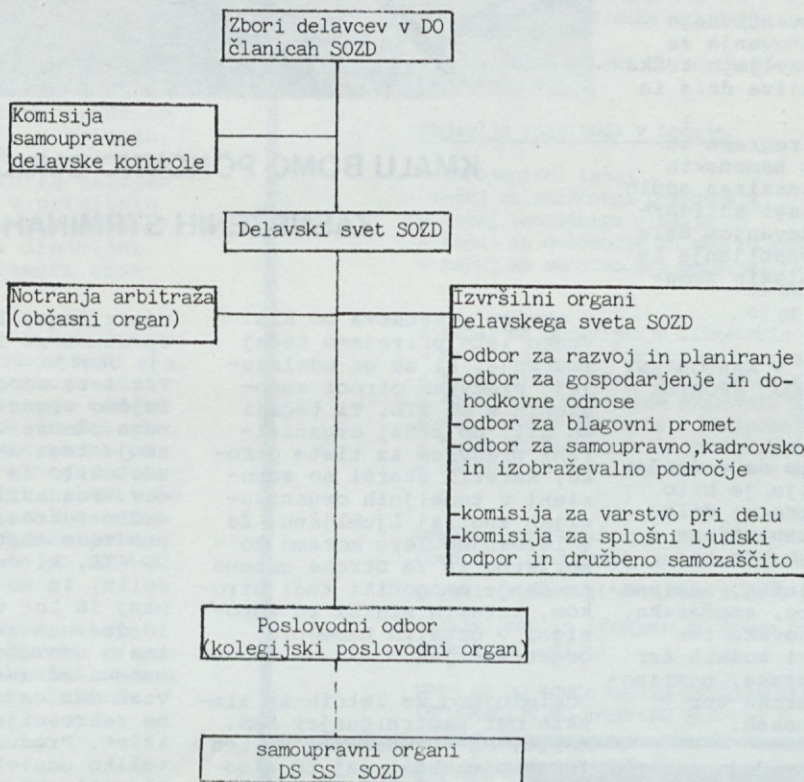
Papirna industrija SR Slovenije je bila do 1975. leta povezana v Poslovno združenje Papirles. V okviru poslovnega združenja so združene organizacije poleg drugega usklajevale tudi svoje razvojno proizvodne programe, se dogovarjale o posameznih investicijah in že takrat za njihovo

realizacijo tudi združevale sredstva.

Že na podlagi določb ustavnih amandmajev (1973) in kasneje osnutka zakona o združenem delu, so se v delovnih organizacijah papirne industrije začele razprave o novem - njihovem organiziranju in

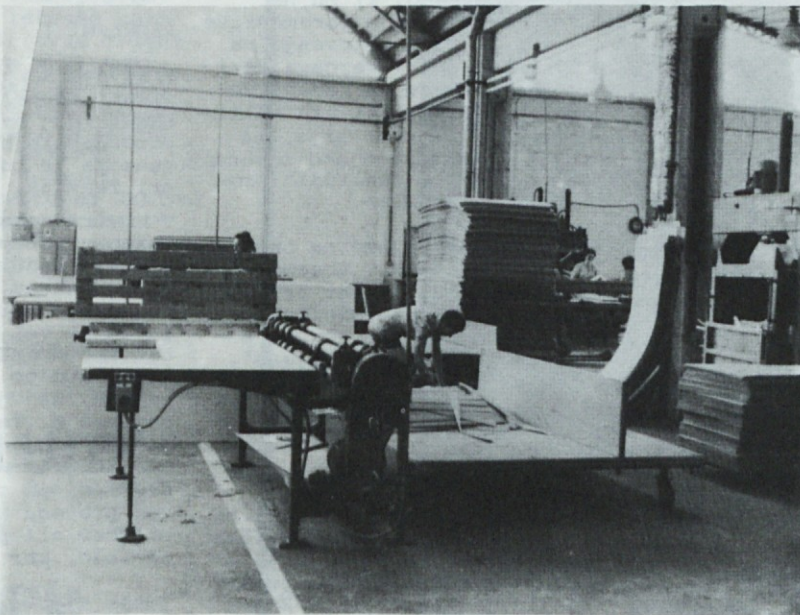
povezovanju. Spomladi 1975. je bil sprejet samoupravni sporazum o združenju DO papirne industrije v SOZD Slovenija papir, ki je bil potem registriran pri OGS v Ljubljani.

ORGANIZACIJSKA SHEMA SAMOUPRAVNIH ORGANOV
SOZD SLOVENIJA PAPIR

Samoupravna organiziranost SOZD v začetku še zdaleč ni bila takšna kot je sedaj. V nekaterih združenih DO se je sicer že začel proces organiziranja TOZD, vendar je bil ta proces dokaj počasen. Ob izidu zakona o združenem delu je bilo v devetih združenih delovnih organizacijah organiziranih 15 temeljnih organizacij: (Djuro Salaj -7, KTL - 6, Radeče - 2 TOZD).

ZZD je bil podlaga za hitrejše samoupravno organiziranje znotraj vsake DO. Proces priprav in organiziranja TOZD se je odvijal vse do izida zakona pa do danes, lahko pa ugotovimo, da še ni zaključen. Tako danes deluje in posluje v okviru SOZD 37 TOZD (Radeče 2, KTL 10, Djuro Salaj 8, Vevče 5, Sladkogorska 6, Količevo 6) dve temeljni organizaciji združenega dela sta v formiranju v Rudniku kaolina, ter dve v delovni organizaciji za opravljanje blagovnega prometa (prej Papirografika in del delovne skupnosti SOZD). Tako bo v SOZD delovalo in poslovalo 41 TOZD. Poleg tega pa imajo nekatere delovne organizacije (Količevo, KTL in druge) v planu organiziranje novih TOZD. Pri tem pa moramo povedati, da nekatere DO že za naslednje srednjeročno obdobje načrtujejo (čeprav da danes še ne stoprocentno) izgradnjo novih proizvodnih objektov, v katerih bodo zaposleni delavci izpolnjevali vse pogoje, da se bodo organizirali v TOZD.

UTRINEK IZ TEMELJNE ORGANIZACIJE
"EMBALAŽNI SERVIS"

V preteklem obdobju sta se tudi dve delovni organizaciji, ustanoviteljici SOZD, Tovarna lesovine in lepenke Prevalje in Tovarna lepenke Ceršak reorganizirali iz delovnih organizacij v TOZD in kot taki sprejeli samoupravni sporazum o združitvi TOZD v delovno organizacijo Sladkogorska Sladki vrh.

V zvezi z izvajanjem ZZD se je v SOZD zelo dolgo (2 leti) razpravljalo o organiziranju blagovnega prometa v okviru SOZD. V teku je reorganizacija komercialnega dela skupnih služb SOZD in Papirografike, ki naj bi se kot temeljni organizaciji združili v delovno organizacijo za opravljanje blagovnega prometa.

(Iz "Analize ustavne preobrazbe v papirni industriji SR Slovenije in delovanja SOZD SLOVENIJA PAPIR")

ŠPORTNO - REKREATIVNA DEJAV

Z razvojem samoupravne socialistične družbe postajata rekreacija in oddih vedno bolj vsakodnevna potreba delavcev in sestavina medsebojnih odnosov, ki izvirajo iz združenega dela. Rekreacija in oddih se vedno bolj uveljavljata kot element družbenoekonomskega razvoja in sta tesno povezana zlasti s celotno telesno-kulturno dejavnostjo, zdravstvenim varstvom, splošno ljudsko obrambo in družbeno samozashčito, posredno pa tudi soustvarjata možnosti za povečanje produktivnosti dela in dohodka.

Na področju rekreacije in telesne kulture smo v preteklem obdobju odsegli spodbudne rezultate, kar lahko utemeljimo s sledečim:

- s povečanim številom redno, telesnokulturno aktivnih delavcev,
- z večjo izbiro programov za rekreacijo, v katere se vsebolj vključujejo tudi delavke,
- z novimi široko manifestativnimi in rekreativnimi prireditvami,
- z razvijanjem trim tekmovanj in športnih iger,
- s povečanim številom usposobljenih organizatorjev športne rekreacije,
- s smotrnejšim sistemom financiranja rekreacije.

Športna rekreacija je mlada, premalo uveljavljena dejavnost, ki je v marsikaterem okolju še ne poznajo dovolj in je po mnenju nekaterih celo nepomembna dejavnost. Zato so ob prizadevanjih za ustalitev gospodarstva nekatere organizacije združene-ga dela zmanjšale programe

športne rekreacije.

V sindikatih razvijamo delavske športne igre, saj predstavljajo zelo privlačno in zanimivo obliko športno-rekreativne dejavnosti. Ta tekmovanja pa morajo izhajati iz redne telesnokulturne aktivnosti delavcev in na tej podlagi si organiziramo redna in sistematična medsebojna tekmovanja, zlasti med TOZD.

Tudi na področju oddiha delavcev ugotavljamo pozitivne rezultate, ki se kažejo v:

- naraščanju in posodabljanju počitniških zmogljivosti ter njihovi boljši izkoriščenosti,
- razvijanju preventivnega zdravstvenega letovanja za delavce, ki opravljajo težka in zdravju škodljiva dela in naloge,
- uveljavljanju regresa za letni dopust kot namenskih sredstev za organiziran oddih delavcev na podlagi solidarnosti in z združevanjem dela sredstev za posodabljanje in povečanje počitniških zmogljivosti.

KAJ SMO NAREDILI V KARTONAŽNI TOVARNI NA PODROČJU ŠPORTNE REKREACIJE?

V dosedanjem delu na področju športne rekreacije je bilo storjenega kar precej dela. Tako so bile ustanovljene posamezne sekcije kot so:

- nogometna, kegljaška, namiznoteniška, strelska, smučarska, odbojgarska, šahovska ter vlečenje vrvi pri moških ter kegljaška, smučarska, namiznoteniška, odbojgarska ter strelska pri ženskah.

Vsako leto se izvedejo posamezna tekmovanja v zgoraj omenjenih panogah. Največja udeležba je na smučarskih tekmah

KMALU BOMO PONOVO SMUČALI PO ZASNEŽENIH STRMINAH

v okviru prvenstva DO KTL. Vsako leto prirejamo tečaj smučanja, ki se ga udeležujejo predvsem otroci zaposlenih v DO KTL. Ti tečaji so bili do sedaj organizirani predvsem za tiste otroke, katerih starši so zaposleni v temeljnih organizacijah znotraj Ljubljane. Že v letošnjem letu moramo to koristno in za otroke ceneno smučanje omogočiti tudi otrokom, katerih starši so zaposleni v ostalih temeljnih organizacijah.

Udeležujemo se letnih in zimskih iger papirničarjev SRS. Menim, da je udeležba na teh igrah pomembna, saj to niso tekmovanja za boljše športnike, temveč se lahko skoraj vsak posameznik vključi v športno panogo, ki mu ne predstavlja večje obremenitve. Opustili smo sodelovanje na športnih igrah zveznega merila in to predvsem zaradi velikih stroškov, ki jih zahtevajo takšna tekmovanja, ta sredstva pa namenjamo povečanju množičnosti v različnih programih rekreacije.

Nadalje sodelujemo na občinskih prvenstvih v posameznih športnih panogah ter trim tekmovanjih. Udeležujemo se tudi pohodov, kot je "Po poteh partizanske Ljubljane", kjer s svojo ekipo sodelujemo tudi na partizanskem maršu. Precej zanimanja je tudi za pohod na Stol.

Vsako leto sta predvidena tudi dva planinska izleta in to na takšne planinske točke, ki so dostopne vsem zaposlenim. V letošnjem letu je bil tak izlet planiran na Bogenšperk, vendar je bil žal zaradi dežja odpovedan. Namen takšnega izleta je predvsem sproščena hoja ter rekreativne dejavnosti (igra-

nje z žogo, lahko tekanje, spretnostne igre, spoznavanje okolja itd.). Tri leta zapored se udeležujemo organiziranega aktivnega odmora v Poreču. Tako se je tega aktivnega odmora udeležilo že okrog 120 delavcev. Poudaril bi, da so v ta način rekreacije vključeni predvsem tisti zaposleni v DO KTL, ki delajo na fizičnih delih, in so zaposleni najmanj 10 let v DO. Na tem 10-dnevnem aktivnem odmoru imajo udeleženci dva sistematska zdravniška pregleda, vsak dan najmanj 5 ur aktivne rekreacije ter skupen izlet. Predvsem, pa se je veliko udeležencev naučilo plavati, kar je verjetno še najbolj koristno.

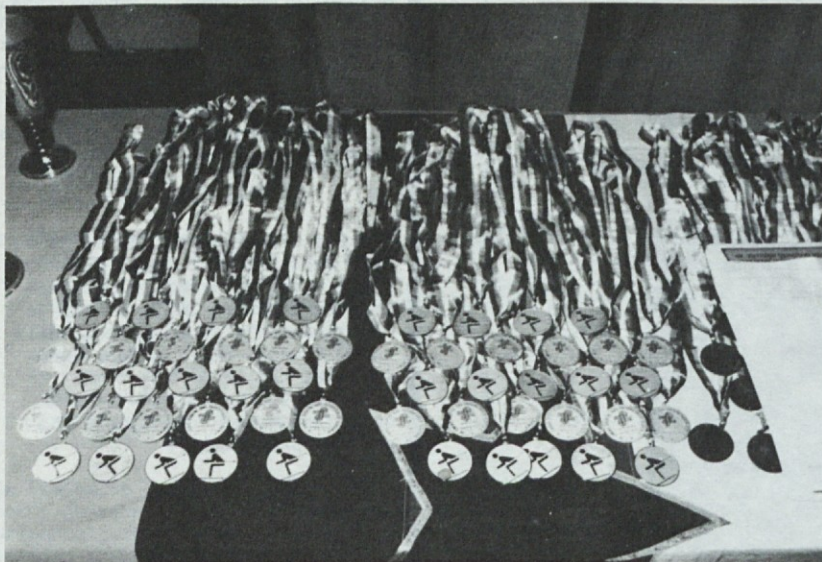
PROBLEMI !

Predvsem so v tem, kako motivirati zaposlenega, da bi našel vsaj nekaj časa za popoldansko rekreiranje, predvsem pa je to problem pereč pri ženskah.

V okviru delovne organizacije imamo v zakupu kegljaške steze v Ljubljani, Račoveljici in Rakeku. Moram reči, da so dokaj dobro obiskane. Žal pa to ni veljajo za namiznoteniško dvorano na Kodeljevem, zato te nimamo več v najemu, saj je bilo premalo zanimanja. Telovadnice težko dobimo v najem, saj so do cca 20. ure v uporabi šol in društev, po tem času pa ni več pravega zanimanja rekreativcev ali pa jih enostavno zaprejo, ker nimajo hišnika.

Imeli smo v zakupu tudi bazen Tivoli, vendar so se pojavljali problemi s kartami. Te so prišle v roke sosedov, prijateljev itd., ne pa zapos-

(nadaljevanje na 11. str.)

POKALI IN MEDALJE ČAKAJO NA NOVE ZMAGOVALCE

*****

NOST

(nadalj. z 10. str.)

slenim v DO KTL. Tako bo v letošnjem letu drugačna organizacija rekreativnega planjanja, s tem pa tudi večji nadzor nad kartami. Problem športne rekreacije v naši delovni organizaciji je tudi oddaljenost posameznih temeljnih organizacij ter večizmensko delo. Tako moramo večino srečanj organizirati ob sobotah in nedeljah.

KAJ BI PREDVSEM MORALI NAREDITI?

Na področju športno rekreativne dejavnosti je še precej možnosti, ki bi jih morali resneje upoštevati. Tako bi morali razmišljati o športno-rekreativni dejavnosti med odmorom, predvsem na tistih delih in nalogah, kjer so za to dane možnosti pa tudi na delih in nalogah ki se odvijajo v prisilnih položajih (sede ali stoje, ob statični ali dinamični obremenitvi - tekoči travkovi itd.).

Pospešiti je potrebno športno-rekreativno dejavnost v okviru programiranega zdravstveno-preventivnega oddiha za tiste delavce in delavke, pri katerih so že vidne posledice dolgotrajnega opravljanja težkih del, zlasti še v neugodnih mikroklimatskih razmerah ter rekreacijo na letnem oddihu, če so za to dane možnosti.

Predvsem pa mislim, da je treba narediti čimveč za povezavo med temeljnimi organizacijami v okviru delovne organizacije.

ZAKLJUČEK!

Kartonažna tovarna Ljubljana se je s svojimi TOZD aktivno vključila v samoupravno organiziranost telesne kulture v okviru delovne organizacije, s tem pa nudi tudi slehernemu zaposlenemu vsaj del organizirane rekreacije, v danih možnostih, predvsem tudi finančnih. Skrbeti moramo, da bodo delavci redno telesno-kulturno aktivni ter v to dejavnost pritegniti tudi tiste, ki se vanjo še ne vključujejo.

Mirko Plaznik

**SODELUJTE
V
NAŠEM
GLASILU!**

DOPISNA DELAVSKA UNIVERZA IZOBRAŽEVALNI CENTER LJUBLJANA, Parmova 39

OBJAVLJA VPIS V:

- osnovno šolo za odrasle in začetni tečaj branja in pisanja (brezplačno)
  - I. letnik usmerjenega izobraževanja v usmeritvi kovinsko predelovalne industrije za smeri:
    - obdelovalec kovin, vzdrževalec in upravljalac strojev (lahko tudi z nedokončano osnovno šolo)
    - oblikovalec kovin, monter in upravljalac energetskih naprav, vzdrževalec vozil in strojev, preoblikovalec in spajalec kovin, finomehanik
    - strojni tehnik
    - obratni strojni tehnik: tehnolog, energetik (za absolvente bivše poklicne kovinarske šole)
  - I. letnik usmerjenega izobraževanja v elektrotehniški usmeritvi
    - električar
    - elektrotehnik
  - filmsko in televizijsko šolo za mentorje filmske vzgoje
- delo v šolah poteka po dopisno - seminarski metodi.

objavlja vpis tudi v tečaje:

- strojepisni tečaj
- tečaj skladiščnega poslovanja
- tečaj tehničnega risanja
- tečaj za delovodje in skupinovodje
- tečaj za varstvo pri delu: a) za delavce v neposredni proizvodnji
b) za vodilne in vodstvene delavce
c) projektante, konstruktorje in tehnologe
- tečaj za upravljanje klimatskih naprav
- tečaj za kontrolorje v proizvodnji
- tečaj elektronike za finomehanike
- tečaj za vzdrževalce poslovnih zgradb
- tečaj za predelavce v kovinsko predelovalni industriji
- tečaj za pleskarje in soboslikarje
- začetne in nadaljevalne tečaje slovenskega, nemškega in angleškega jezika

Organiziramo seminarje za inštruktorje (mentorje za proizvodno delo za učence v usmerjenem izobraževanju)

Organiziramo tudi preizkus znanja za višje šole

Sestavljamo in izvajamo programe po potrebah združenega dela (prekvalifikacije, nove tehnologije)

VPIS JE DO KONCA MESECA OKTOBRA VSAK DAN OD 8. - 17. ure RAZEN SOBOTE.
INFORMACIJE PO TELEFONU 312-133

SVEČANA PROSLAVA 80. LETNICE DO KTL JE BILA NA GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU 5. 11. 1977. LETOS PA BOMO PROSLAVILI 85. LETNICO S SVEČANO SEJO DELAVSKEGA SVETA DO IN DRUŽBENO-POLITIČNIH ORGANIZACIJ DO, KI BO V CANKARJEVEM DOMU 19. NOVEMBRA.

SREČANJE POBRATENIH GASILSKIH DRUŠTEV

KAKO SO BILE IZKORIŠČENE POČITNIŠKE KAPACITETE

Vsako leto organizirajo pobratena Industrijska gasilska društva "Kartonke" Avala, "Valkarton" Logatec in "Lepenka" Tržič prijateljska tekmovalna srečanja v gasilskih veččinah in športnih panogah. To srečanje je letos organiziralo Industrijsko gasilsko društvo naše temeljne organizacije. Srečanje se je odvijalo 18. in 19. septembra.

Letos so se srečanja udeležili tudi predstavniki IGD "Belišče", ki naj bi po dosedanjih razgovorih pristopilo kot četrti "pobratim". Gasilci iz "Kartonke" Avala so prispeli v Slovenijo v petek, kjer so si v Ljubljani ogledali TOZD Papirno konfekcijo skupaj s predstavniki iz "Belišča". V soboto pa je bil zbor vseh nastopajočih na športnem igrišču v Podljubelju. Tu so nastopile vse moške in ženske ekipe. Moški so nastopili v praktični mokri vaji z zbijanjem tarč - štafetnem teku na 350 m dolgi progi z metanjem vrvi v cilj. Ženske trojice pa so se pomerile v štafetnem teku na 90 m dolgi progi, z gašenjem požara v posodi. Po teh vajah pa se je pričel športni del tekmovanja, kjer so se gasilci najprej pomerili v malem nogometu. Po kosilu pa je bil na sporedu šahovski turnir in pa streljanje z zračno puško. Dan so gasilci zaključili v restavraciji na Ljubelju.

V nedeljo pa so gasilci pobratenih društev krenili k planinskemu domu Pod Storžičem. Tu so se ob spomeniku padlim borcem poklonili njihovemu spominu s polaganjem venca.

Ob zaključku uradnega dela srečanja pa so se vsa tri gasilska društva pomerila tudi v vlečenju vrvi. Po kosilu so bila podeljena priznanja za dosežene rezultate na tem srečanju. Tekmovanje so vodili trije sodniki na čelu s predsednikom Občinske gasilske zveze Tržič tov. Francem Savsem. Srečanja so spremljali tudi predstavniki DO KTL, navijači iz TOZD Valkarton in predstavniki družbenopolitičnih organizacij naše temeljne organizacije.

V večernih urah smo se prijateljsko razšli z lepimi vtisi iz dvodnevne srečanja z željami, da se v letu 1983 ponovno srečamo in preizkusimo našo pripravljenost ter sposobnost varovanja ter preprečevanja požarov.

Rezultati srečanja:

Gasilska vaja - ženske

1. mesto - "Valkarton" Logatec
2. mesto - "Lepenka" Tržič
3. mesto - "Kartonka" Avala, Bg.

Gasilska kombinirana vaja - moški

1. mesto - "Lepenka" Tržič
2. mesto - "Kartonka" Avala, Bg.
3. mesto - "Valkarton" Logatec

Športne panoge - moški

1. mesto - "Valkarton" Logatec
2. mesto - "Lepenka" Tržič
3. mesto - "Kartonka" Avala, Bg.

Andrej Meglič

FIESA V JESENSKEM ČASU POČIVA

Bistveni premik v primerjavi letošnje počitniške ponudbe s prejšnjimi je v tem, da smo občutno povečali počitniške kapacitete. Poled počitniških prikolic, ki so jih nakupile posamezne temeljne organizacije smo vzeli v najem 16 prikolic ter kupili 22 počitniških enot na otoku Cresu. Povečano število ležišč je pripomoglo k temu, da je letovanje zgotovljeno skoraj vsem zaposlenim.

Podatki o zasedenosti kapacitet (podatki veljajo za počitniške prikolice, s katerimi razpolagajo TOZD Kartonažna, Papirna konfekcija in DS SS ter za počitniški dom v Fiesi in naselje na otoku Cresu) pa kažejo, da so kapacitete slabo izkoriščene. Pri izračunu stopnje zasedenosti smo upoštevali dva časovna obdobja, enkrat čas, ko so delavci dejansko letovali, drugič pa obdobje, ki velja za čas poletne turistične sezone. Pri izračunu smo se omejili tudi samo na zasedenost izmene in počitniške enote, ne glede na dejstvo, da v posameznih enotah niso bila zasedena vsa ležišča, niti to, da so posamezniki letovali manj kot 10 dni.

Podatki o (ne)izkoriščenosti počitniških kapacitet kažejo dvoje: ali da jih je preveč ali pa so le-te nesmotrno izkoriščene. Verjetno velja oboje. Ker kapacitet ne bomo zmanjševali (razen odprodaje iztrošenih počitniških prikolic) moramo poiskati način, da bomo kapacitete v sezoni 1983 bolj zasedli (kapacitete bi ponudili v najem za šolo v naravi, ipd.)

Zasedenost počitniških prikolic

Od 11.7. do 10.9., v 9 izmenah oziroma 90 dneh bi lahko letovalo 261 družin, letovalo pa jih je 166 oziroma 64%. V času od 1.6. do 20.9., to je v 11. izmenah pa bi lahko letovalo 319 družin, ven dar je bil odstotek zasedenosti

le 52%. Najboljši odstotek zasedenosti ima TOZD Papirna konfekcija (70%), tej sledita DS SS (65%) in TOZD Kartonažna (61%).

Zasedenost v počitniškem domu v Fiesi

V času od 1.7. do 20.8., ko je bil dom uradno odprt je v 5 izmenah le tovalo 73 družin, kapacitete pa omogočajo letovanje 95 družinam (zasedenost je bila 77%). Če upoštevamo čas turistične sezone od 1.6. do 20.9. pa je bila zasedenost le 35%.

Zasedenost počitniških enot na Cresu

Ob podatkih za letovanje na Cresu je potrebno pojasniti, da smo se za nakup bungalovov odločili šele sredi meseca maja, torej tik pred začetkom sezone. Objekti ob nakupu niso bili usposobljeni za gradbeni prevzem, manjkala pa je tudi celotna notranja oprema. Do pričetka sezone smo za letovanje uredili 13 hišic, postopoma pa smo usposobili vse.

V času od 11.7. do 10.9. je v 6 izmenah letovalo 53 družin. Glavni vzrok za premajhno zasedenost je neurejenost naselja, saj še ni v celoti opremljeno z infrastrukturnimi objekti (trgovino, prodajalno sadja, itd.). Pa tudi objekte same smo pripravili za uporabo šele 11.7.

Prepričani smo, da bo zasedenost naših počitniških kapacitet v naslednjem letu, ko bodo odpravljene še nekatere pomanjkljivosti skoraj popolno.

NAŠE GASILSKE ENOTE IMAJO BOGATO TRADICIJO. VEDNO SO DOSEGALE LEPE REZULTATE. LANI, OKTOBRA MESECA, JE BILO TEKMOVANJE GASILSKIH ENOT OGZ LJUBLJANA-MESTO, NA KATEREM JE NAŠA EKIPA ZASEDLA PRVO MESTO.

SINDIKALNI IZLET DSSS V LOGARSKO DOLINO (DISTINKTIVNO)

V zgodnjih urah (kar ne pomeni, da smo spali ob kurah) smo odšli z avtobusom na izlet (kar pomeni, da nam je uspel veliki met).

Pot nas je vodila (kar ne izključuje, da bo ena čez devet mesecev rodila) mimo Vranskega, kjer smo zajtrkovali (in ne za šankom zalivali) in Luč v Logarsko dolino.

Željni razgibanja (in ne medsebojnega zafrkavanja) nam je kotlina (in tudi ženska oblina) nudila obilo možnosti (kar ne pomeni medsektorske složnosti) za rekreacijo. Nekaj se jih je odpravilo (in ne ugleda zapravilo) do planinske kočice (in ne kdor jo hoče) na Okrešlju, nekateri pa so izza šanka (kar ne pomeni, da ga le žejen tanka) opazovali skupino več kot treh (kar ne pomeni, da se je nad 1000 m zgodil greh), ki se je iz Kamniške bistrice peš podala (ne pa da je na avtobus za spala) preko Kamniškega sedla do slapa Rinke (ne da bi zapeljal tri Finke).

Vsi zbrani (in nikakor ne našgani) in na višku razpoloženja (nekdo je rekel "poželenja") smo se vr-

SODELOVANJE NA VISOKI RAVNI MED FR SEKTORJEM IN PRAVNO SLUŽBO

DEL SKUPINE, KI SE JE PODALA PEŠ IZ KAMNIŠKE BISTRICE V LOGARSKO DOLINO

nili v Ljubljano (kar ne pomeni, da smo peli zbrano), vendar se izlet še ni končal (razen za tiste, ki je smrčal).

Celodnevno potepanje smo zaključili v gostišču Štern (saj marsikdo je bil drugi vern), kjer je

bilo poskrbljeno za jedačo, pijačo in ples (kar ne pomeni, da z gorjačo doma je mahal pes).

Nagradna križanka

Med pravnimi reševalci bo izzrebanih 5 nagrajencev:

1.nagrada	-	500 din
2.nagrada	-	400 din
3.nagrada	-	300 din
4.nagrada	-	200 din
5.nagrada	-	100 din

Rešitev oddajte osebno ali pa pošljite v zaprti kuverti z oznako "nagradna križanka" na naslov:

Oddelek za samoupravljanje in informiranje, Ljubljana, Čufarjeva 16, najkasneje do 20.11.82

PRAVILNA REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE IZ GLASILA ŠT.8/82:

Vodoravno: DVOBARVNOST, REGENERATOR, POČITNIŠKI DOM, GABI, MA, PRSA, VP, F, ED, AN, SCILA, PLEVEL, IZIDOR, JANA, RJ, AMBALA, EVROPA, EMONA, HIŠA, OLIN, SOK, UDO, OVES, VOL, VNUKI, AKA, SATIRIK, SPOL, VITAN, OTROK, NS, PASTIR, TA, A, MB, R, AIDA, TAT, ZARAGOZA, RJA, OPERATIVA, ANTANTA, BANANA, EVA, TERIER, ARA, GL, CANTERBURY, TT, DRIM, LAR, OI, OS, PA, EMINENCA, TARTAR, PRVINA, CARINA, VRSAR, EPI, RITTER, NA, KAPA, PORAZ, SKORJA, NAMA, RR, LEAR, ČE, KOČI, APARTMA, KENDO, EMA, LAJNA, MORILEC, ARS, N, IM, AP, ELICA, A, MNOŽITELJ, CP, TA, TONA, NORIŠNICA, EULER, INA, AKI, TK, BV, AGA, ANK, OAS, EDO, T, OTKA, AKTER, OLI, TURISTIČNO NASELJE MARTINŠČICA NA CRESU.

Nagrade prejmejo naslednji izzrebanji reševalci:

1.nagrada	500.- din
DEBEVC Miloš - DSSS	
2.nagrada	400.- din
BAŠKOVEC Adela - DSSS	
3.nagrada	300.- din
BIZJAK Venčeslav, upokojenec "Kuverte"	
4.nagrada	200.- din
ŠTREKELJ Majda - DSSS	
5.nagrada	100.- din
PERŠOLJA Valentina - DSSS	

TEŽAK JEZIK

Natakar zna samo angleško. Eden od dveh Nemcev se trudi naročiti v angleškem jeziku:

- Two MARTINI, please.
- Drei? - vpraša natakar.
- Nein, zwei.

*

NA USLUGO

Na recepciji hotela gost naročuje:

- Želim pogled na morje, kopalnico, televizor, zajtrk v sobo, ITD ...

Ko je že nekaj časa v sobi, nekdo potrka. Gost odpre in zagleda pred vrati čedno dekle.

- Izvolite, kaj želite? - vpraša gost.
- No, jaz sem ITD. - odgovori dekle.

HUMOR

*****

*****

*****

TAKTIKA

V hotelski restavraciji si nek gost zaveže servieto okoli vratu. Natakar stopi k njemu in reče vljudno:

- Kaj želite, britje ali striženje?

ŠOFERSKA

Šofer taksija pride v trgovino z usnjem:

- Rad bi šoferske rokavice?
- Katera številka?
- CE 175-032, - odgovori šofer raztreseno.

*

PO VRSTI

Dve turistki zaslišita pod posteljo, šum in ena se zdrzne:

- Nekaj se je premaknilo pod nama!
- Ja, kot da bi bil možki - odgovori druga.
- Bo držalo, ampak ne pozabi, jaz sem ga prva slišala.

NEVZGOJENOST

V mestnem avtobusu se pritožuje potnik drugemu:

- Poglejte mladino! Mirno sedi in se sploh ne zmeni za starejše in ženske.

- Kaj se razburjate, saj vam je en fant odstopil mesto - odvrne sosed.

- Ja, kaj pa moja žena, ona še vedno stoji.

Po mnenju sekretariata za informacije v izvršnem svetu skupščine SR Slovenije, z dne 6. 6. 1979, je Glasilo Kartonažne tovarne Ljubljana, na podlagi 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, št. 33-316/72) oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov.

